

Jaarstukken 2017

Inhoud

1.	Jaarverslag	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Organisatie.....	3
1.2.1	Algemeen Bestuur en Dagelijks bestuur	3
1.2.2	Organisatiemodel van Cocensus:	4
1.2.3	Overzicht formatie Cocensus.....	4
1.3	Korte terugblik op 2017 en nieuwe ontwikkelingen.....	5
1.4	Bedrijfsvoering.....	6
1.4.1	Realisatie begrote opbrengsten	6
1.4.2	Bezwaar- en beroepschriften	7
1.4.3	Kwijtschelding.....	10
1.4.4	Invordering	11
1.4.5	Communicatie	12
1.4.6	Inkoopbeleid / Europese aanbesteding.....	14
1.4.7	Realisatie Dienstverleningsovereenkomsten	15
1.5	HRM	17
2.	Financiële verantwoording.....	26
2.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	26
2.2	Financieringsparagraaf	27
2.3	Verbonden partijen	28
2.4	Rechtmatigheid	28
3.	Jaarrekening	29
3.1	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	29
3.2	Begrotingsrechtmatigheid	30
3.3	Overzicht algemene dekkingsmiddelen.....	31
3.4	Wet normering topinkomens	31
3.5	Balans	33
3.6	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	35
3.6.1.	Inleiding	35
3.6.2	Financiële positie	35
3.6.3	Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	35
3.6.4	Materiële vaste activa	35
3.6.5	Langlopende schulden.....	36
3.6.6	Financiële instrumenten.....	36
3.7	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	37

3.8	Toelichting op de balans	41
3.8.1	Materiële vaste activa	41
3.8.2	Vlottende activa	41
3.8.3	Eigen Vermogen	43
3.8.4	Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.....	43
3.8.6	Netto vlottende schulden en overlopende passiva.....	44
3.8.7	Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen	46
4.	Controleverklaring.....	47

1. Jaarverslag

Programmaverantwoording

Alle activiteiten van de Cocensus zijn samengevoegd in één programma: “Heffen en invorderen van decentrale belastingen en heffingen”.

1.1 Inleiding

Voor u ligt het tiende Jaarverslag van de GR Cocensus. Cocensus is op 15 december 2006 opgericht met als belangrijkste taak alle uitvoerende werkzaamheden op het gebied van gemeentelijke belastingen voor de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer te verrichten. Op 1 mei 2009 is de gemeente Hillegom toetreden tot Cocensus, per 1 januari 2010 de gemeente Beverwijk, per 1 januari 2012 de gemeenten Oostzaan en Wormerland. Per 1 januari 2014 zijn de gemeenten Alkmaar, Bergen, Graft-De Rijk, Heerhugowaard, Langedijk en Schermer toetreden gevolgd door de gemeente Den Helder per 1 januari 2015. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijk en Schermer gefuseerd, echter wel tot en met 2016 met het (gedeeltelijke) behoud van individuele belastingverordeningen.

De exploitatie van Cocensus over 2017 sluit af met een tekort van € 14.603. Per saldo kan dit tekort worden toegeschreven aan het op advies van de accountant versneld afschrijven van een aantal posten op het gebied van huisvesting in de locatie van Hoofddorp. Dit alles op basis het door de verhuurder afgegeven bericht dat het huurcontract in Hoofddorp, dat afloopt op 31 december 2021, niet zal worden verlengd vanwege een volledige herontwikkeling van het gebied.

1.2 Organisatie

Cocensus is een gemeenschappelijke regeling op het niveau van de gemeentelijke colleges van B&W. Cocensus is op 1 januari 2007 formeel van start gegaan en richt zich daarbij op het verzorgen van werkzaamheden in het kader van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en rechten, dit inclusief de afhandeling van bezwaren, beroepen en kwietscheldingsverzoeken. Deze werkzaamheden verzorgt Cocensus voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar (inclusief Graft-De Rijk en Schermer), Bergen, Heerhugowaard, Langedijk en Den Helder.

Cocensus heeft een Algemeen- en een Dagelijks bestuur.

1.2.1 Algemeen Bestuur en Dagelijks bestuur

<u>Algemeen bestuur:</u>	1 afgevaardigde per gemeente.
1. Haarlem	Jeroen van Spijk (voorzitter)
2. Haarlemmermeer	Derk Reneman (plv. voorzitter)
3. Hillegom	Anne de Jong
4. Beverwijk	Jaqueline Dorenbos
5. Oostzaan	Siefko Julius
6. Wormerland	Jeroen Schalkwijk
7. Alkmaar	Pieter Dijkman
8. Heerhugowaard	Leo Dickhoff
9. Bergen	Hugo Snablie
10. Langedijk	Jasper Nieuwenhuizen
11. Den Helder	Bob Haitisma / Odd Wagner

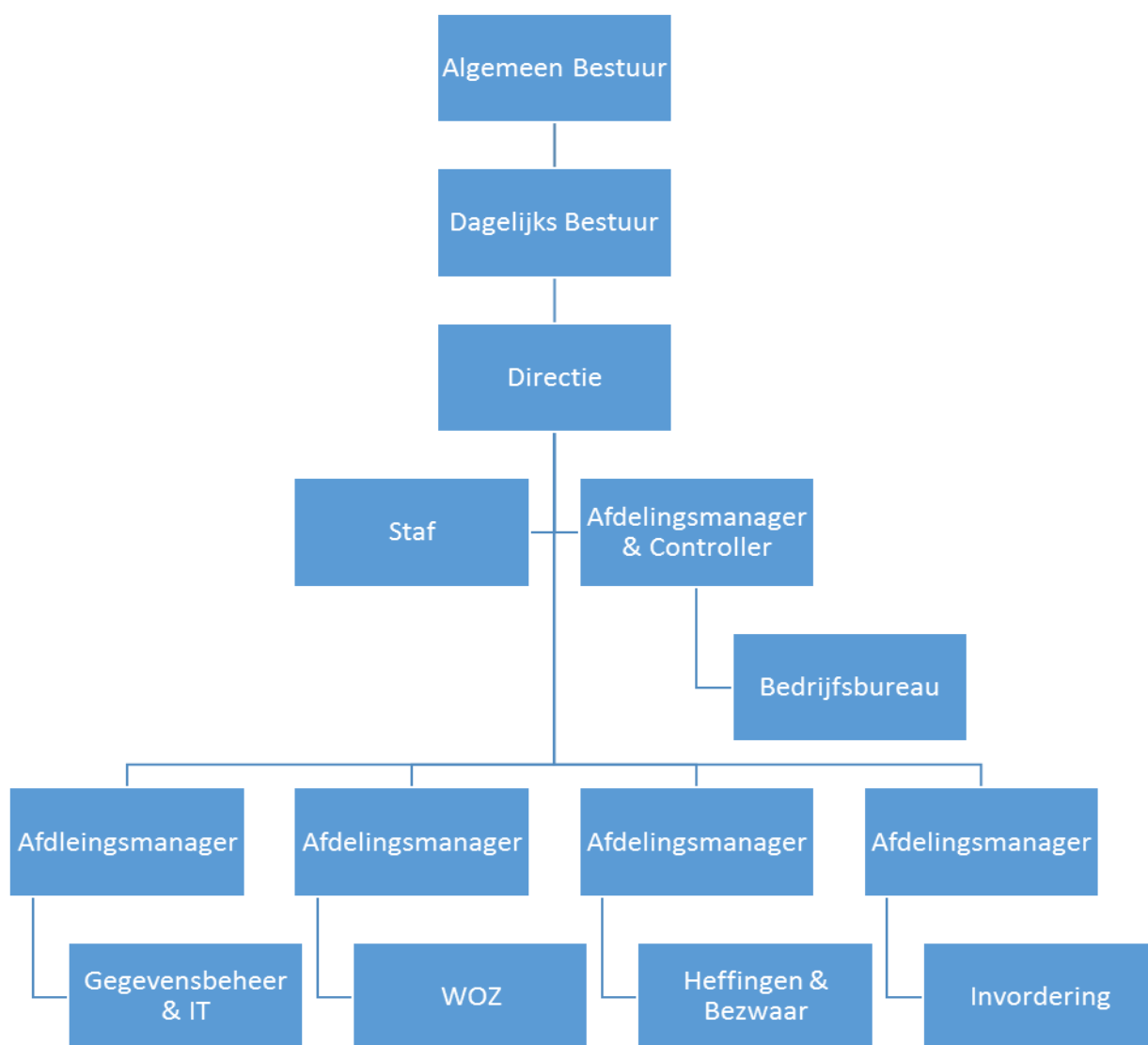
Dagelijks bestuur:

Haarlem
Haarlemmermeer
Alkmaar
Beverwijk
Langedijk

Jeroen van Spijk (voorzitter)
Derk Reneman (plv. voorzitter)
Pieter Dijkman
Jaqueline Dorenbos
Jasper Nieuwenhuizen

1.2.2 Organisatiemodel van Cocensus:

Figuur 1: Organigram Cocensus

1.2.3 Overzicht formatie Cocensus

Afdeling	Vastgestelde formatie 2017
Directie & Staf	5,67
Bedrijfsbureau	7,64
WOZ	39,87
Gegevens en IT-beheer	21,77
Heffingen en Bezwaar	23,21
Invordering	26,83
Totaal	124,99

Tabel 1 Formatie overzicht

1.3 Korte terugblik op 2017 en nieuwe ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling in 2017 betreft de verdere ontwikkelingen binnen de belastingapplicatie (Gouw7), waarbij het digitaal portaal van Cocensus in de nieuwe aanslagronde in 2018 kan worden ontsloten via DigiD. Daarnaast is het zaaksysteem vernieuwd en zijn er workflows ontwikkeld voor het bezwaar- en het kwijtscheldingsproces.

In de infrastructuur is geanticipeerd op de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de Wet Datalekken door het plaatsen van een nieuwe firewall. Procedures op dit gebied, zoals het privacyprotocol en het internetprotocol zijn vastgesteld. Daarnaast zijn de noodzakelijke stappen genomen voor de invoering van de Europese richtlijn in mei 2018, die is vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AGV). Tot slot zijn op dit gebied de maatregelen en procedures die voortvloeien uit het BIG-project (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten) bij Cocensus vrijwel volledig afgerond.

Op personeelsgebied is het Individueel keuzebudget ingevoerd, is er aandacht besteed aan vitaliteit en duurzame inzetbaarheid en is eind 2017 aan het Dagelijks Bestuur een voorstel voor de invoering van een generatiepact voorgelegd.

In 2009 is de ISO-certificering voor het management- en kwaliteitssysteem van Cocensus behaald. Het systeem is medio 2017 voor de negende maal door de Dekra getoetst. Deze toetsing is succesvol verlopen en de certificering is daarmee behouden.

In 2016 hebben burgers als gevolg van de aansluiting van Cocensus op MijnOverheid.nl voor de eerste keer gebruik kunnen maken van het digitaal ontvangen van de aanslagen gemeentelijke belastingen 2016. Werden in 2016 nog ongeveer 18% van alle belastingaanslagen digitaal aangeboden, in 2017 was dit percentage al gegroeid naar ruim 35%.

In 2017 zijn bijna alle Cocensus-gemeenten bezocht teneinde te onderzoeken of een samenwerking op het gebied van de BAG, in die zin dat Cocensus het beheer van de vierkante meters zou overnemen, tot een reële mogelijkheid zou kunnen behoren teneinde de kosten voor de deelnemende gemeenten te reduceren. Dit heeft helaas niet tot daadwerkelijke afspraken geleid.

Tot slot is in 2017 in samenspraak met de Waarderingskamer een belangrijke kwaliteitsimpuls aan met name de gegevensregistratie voor de WOZ gegeven en is een voorbereiding gemaakt met de aangekondigde wijziging van de waarderingssystematiek (op basis van vierkante meters) in 2021. Dit betreft een omvangrijke wijziging, die de nodige kosten met zich mee brengt en die feitelijk ook een belangrijke aanleiding was, om de bovengenoemde samenwerking op het gebied van de BAG nader te onderzoeken.

1.4 Bedrijfsvoering

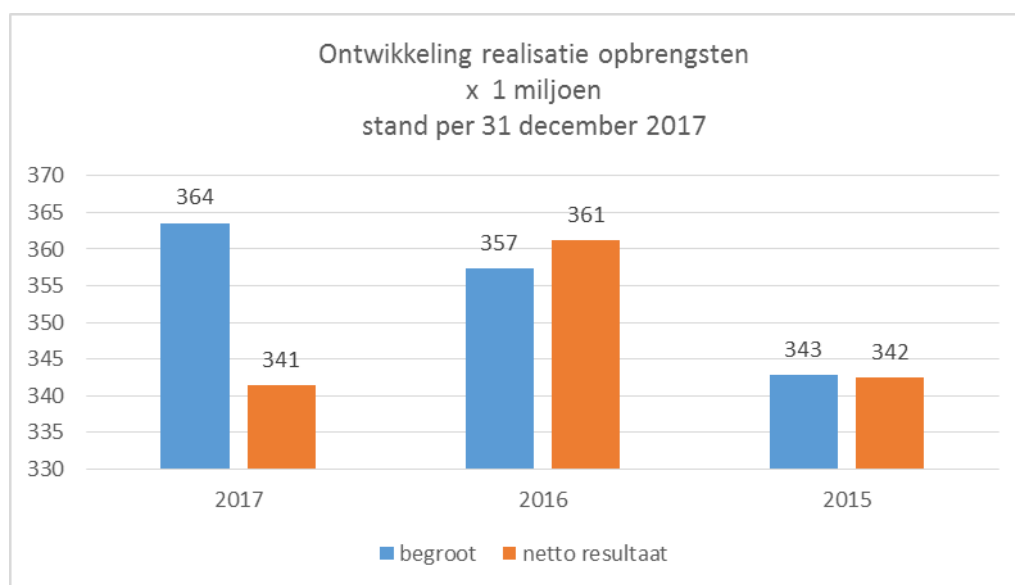
In dit jaarverslag is informatie opgenomen gericht op de voortgang van de primaire werkprocessen, personeelszaken, communicatie en financiën, dit naar de stand van 31 december 2017. Naar dezelfde peildatum, 31 december 2017, is per gemeente een (derde) voortgangsrapportage aan de gemeentelijke opdrachtgever verstrekt. In deze voortgangsrapportages is de specifiek op de eigen gemeente gerichte informatie opgenomen. In dit Jaarverslag is de voor de deelnemende gemeente individueel geldende informatie omgezet naar een totaalbeeld van de meest relevante primaire processen. Dit richt zich op de realisatie van de begrote opbrengsten, de ontwikkeling van de bezwaar- en beroepschriften, de ontwikkeling van de kwijtschelding en de ontwikkeling van de invordering. Bij de presentatiewijze is nog rekening gehouden met het volgende.

Zoals reeds is aangegeven, verzorgt Cocensus voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard, Langedijk en Den Helder de werkzaamheden gericht op de belastingjaren 2015, 2016 en 2017. Naast informatie over de primaire processen is tevens nog informatie gericht op communicatie, inkoop en HRM (ontwikkeling formatie en ziekteverzuim) opgenomen.

1.4.1 Realisatie begrote opbrengsten

De gemeentelijke opdrachtgevers hebben voor wat betreft de aan Cocensus overgedragen heffingssoorten per belastingjaar de (bijgestelde) begrotingen opgegeven. Voor het belastingjaar 2017 leidt deze opgave tot een totaalbedrag aan te realiseren belastingopbrengst van ruim € 364 miljoen.

In onderstaande tabel is de netto-realisatie door middel van aanslagoplegging in relatie tot de begrote opbrengsten in beeld gebracht, dit naar de stand van 31 december 2017. Onder netto-realisatie wordt verstaan het resultaat van aanslagoplegging minus verleende verminderingen.

Grafiek 1: Ontwikkeling opbrengstrealisatie

Per 31 december belooft het netto-realisatie voor het belastingjaar 2017 bijna 94% van de voor dat belastingjaar begrote opbrengst. Hierbij wordt opgemerkt dat een aantal heffingssoorten nog niet op aanslag gebracht zijn (bijvoorbeeld precariobelasting, forensenbelasting en de toeristenbelasting) omdat de heffingsgrondslagen van deze heffingssoorten pas in de loop van het belastingjaar

beschikbaar komen of zelfs pas na het verloop van het belastingjaar. Ook zijn er heffingen waarbij de opbrengstrealisatie op basis van maandelijks (gemeentelijke) input gerealiseerd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld de naheffingsaanslagen parkeerbelasting en leges. Derhalve is het verklaarbaar dat momenteel de opbrengstrealisatie nog niet 100% is.

De deelnemende gemeenten zijn naar de stand van 31 december 2017 door middel van de 3e Voortgangsrapportage individueel geïnformeerd omtrent de opbrengstontwikkelingen en daarbij zijn eventuele afwijkingen ten behoeve van de gemeentelijke opdrachtgevers in beeld gebracht.

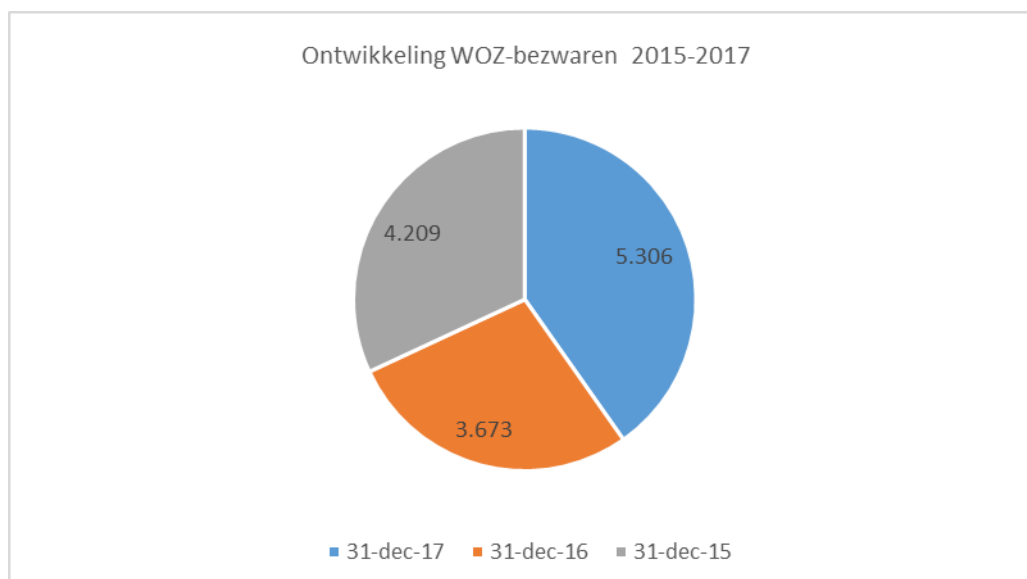
1.4.2 Bezwaar- en beroepschriften

Bezwaarschriften gericht tegen aanslagen gemeentelijke heffingen kunnen op verschillende manieren ingediend worden. Via belastingwebsite is het mogelijk om digitaal bezwaar in te dienen. Daarnaast kan bezwaar worden gemaakt door gebruik te maken van het bij het aanslagbiljet meegezonden reactieformulier. Verder is het ook mogelijk om schriftelijk een bezwaarschrift in te dienen. Als extra service is het mogelijk om in de eerste vijf weken na aanslagoplegging, gericht op de WOZ-waarde, door middel van een zogenaamde terugbelafsprake, telefonisch contact te hebben met de betreffende taxateur. Daarbij kan de nodige uitleg gegeven worden en waar nodig kunnen met onderlinge instemming administratieve correcties direct verwerkt worden zonder dat formeel bezwaar hoeft te worden gemaakt.

Voor het belastingjaar 2017 zijn in totaal 14.255 bezwaarschriften ontvangen, dit op een totaal van 416.415 verzonden aanslagbiljetten. Per saldo geldt dat bij rond 3% van de aanslagbiljetten een bezwaarschrift volgt.

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling opgenomen van het aantal ontvangen bezwaarschriften met betrekking tot de belastingjaren 2015 tot en met 2017. Teneinde een onderlinge vergelijking te kunnen maken is bij de eerdere belastingjaren hetzelfde meetpunt gehanteerd, te weten 31 december van het betreffende belastingjaar. Daarmee is het mogelijk om de ontwikkeling qua WOZ- en heffingsbezwaren te onderkennen.

Daarbij valt het op dat in het belastingjaar 2017 het aantal ontvangen WOZ-bezwaren ten opzichte van belastingjaar 2016 is toegenomen met 1.533 bezwaarschriften. De oorzaak hiervoor is met name te vinden in de ontwikkeling van de WOZ-waarden. Het aantal WOZ-bezwaren voor het belastingjaar 2017 valt daarmee 44% hoger uit dan in belastingjaar 2016.

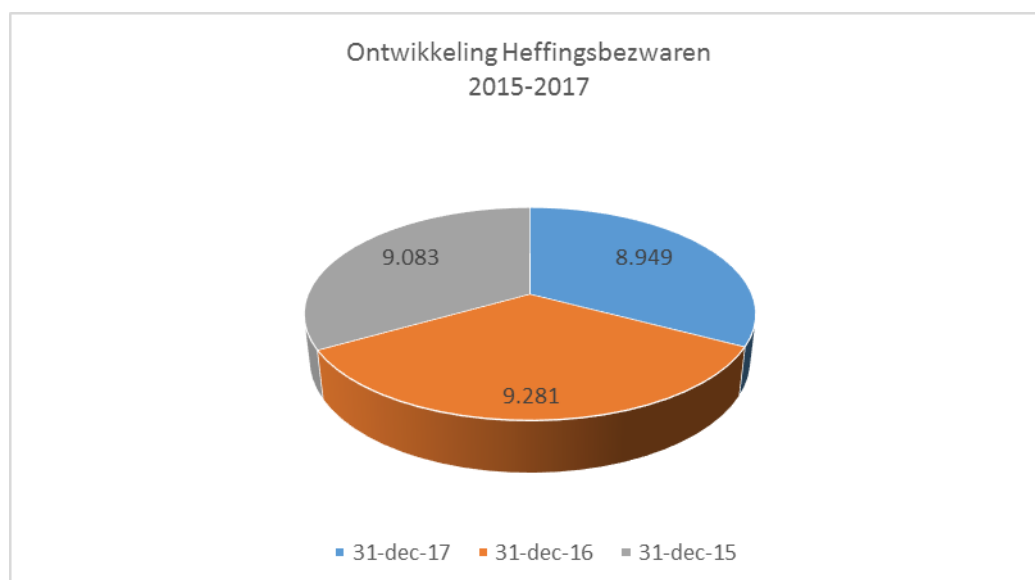

Grafiek 2: Ontwikkeling WOZ-bezwaren

Van de 5.306 ingekomen WOZ-bezwaren zijn er momenteel 5.063 afgedaan i.c. 95,3%. Het merendeel van de nog openstaande bezwaarschriften is taxatie-technisch afgedaan en qua uitspraak volledig voorbereid, maar kan pas formeel afgedaan worden na de benodigde hoorzittingen c.q. overleg met vertegenwoordigers van belanghebbenden. De afhandeling van de WOZ-bezwaren zal binnen de daarvoor geldende termijnen worden afgedaan.

Voor de belastingjaren 2015 en 2016 is van de WOZ-bezwaren nu 99,4% respectievelijk 99,9% afgedaan. De nog te behandelen aantallen zijn voor het merendeel van recente datum.

Het aantal heffingsbezwaren belastingjaar 2017 is, ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2016, afgenomen, parkeren daalde met bijna 9,6% en de overige heffingen stegen met 3,6%.

Grafiek 3: Ontwikkeling heffingsbezwaren

Van de voor het belastingjaar 2017 ingekomen heffings-/parkeerbelastingbezwaren is momenteel 95,3% afgedaan en van de heffingsbezwaren 2015 en 2016 respectievelijk 99,9% en 99,6%.

Resultaten behandelde bezwaarschriften

Bij de behandeling van bezwaarschriften kan besloten worden tot het handhaven van de opgelegde aanslagen dan wel tot het verlenen van (gedeeltelijke) vermindering. Met betrekking tot de afgedane bezwaarschriften belastingjaar 2017 is in 49,3% van de uitspraken besloten tot handhaving van de aanslag. Daarmee is in 50,7% van de uitspraken besloten tot het verlenen van (gedeeltelijke) vermindering. Een nadere onderverdeling van de afgedane bezwaren Parkeerbelasting, Overige heffingen en de WOZ geeft het navolgende beeld:

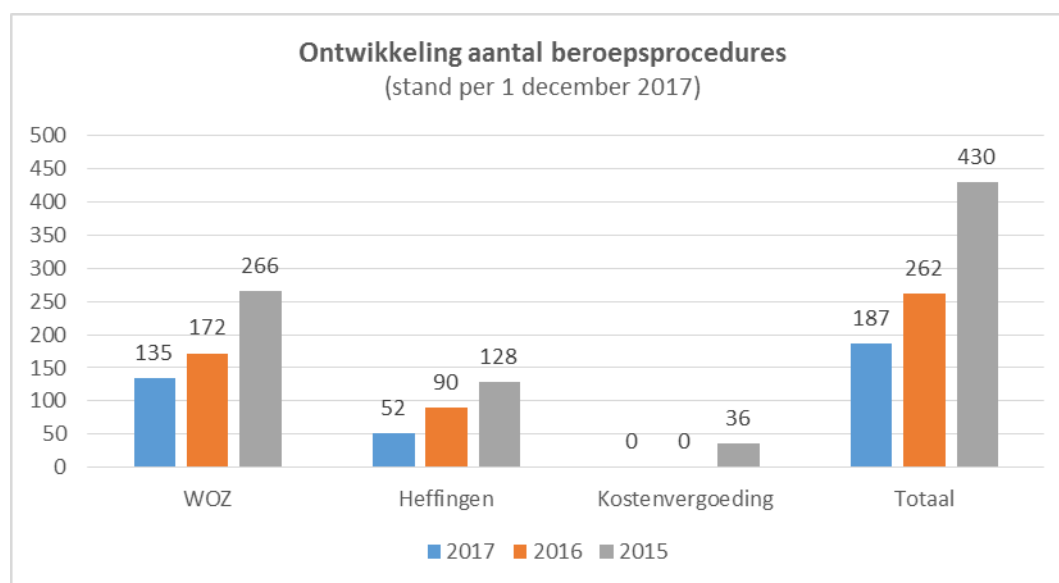
	Handhaven	Vermindering
Parkeerbelasting	40,4%	59,6%
Overige heffingen	45,3%	54,7%
WOZ	61,2%	38,8%
Totaal	49,3%	50,7%

Tabel 2: Resultaten behandeling bezwaarschriften

Beroepschriften

Gericht op het belastingjaar 2017 zijn momenteel inmiddels 187 beroepsprocedures ingesteld. Gericht op het belastingjaar 2016 zijn in totaal 262 beroepsprocedures en voor het belastingjaar 2015 zijn 430 beroepsprocedures ingesteld.

Voor het belastingjaar 2017 zijn in totaal 187 beroepsprocedures ontvangen, dit op een totaal van 416.415 verzonden aanslagbiljetten. Per saldo geldt dat bij rond 3% van de aanslagbiljetten een bezwaarschrift volgt. In 1,3% van de bezwaarschriften volgt een beroepsprocedure.

Grafiek 4: Ontwikkeling beroepsprocedures

Van de ingekomen beroepsprocedures 2017-2015 zijn in respectievelijk 64, 211 en 416 procedures door de Rechtbank uitspraak gedaan. Het aantal openstaande procedures is voor het belastingjaar 2017 nog 123 (66%), voor het belastingjaar 2016 nog 51 (19%) en voor het belastingjaar 2015 nog 14 (3%).

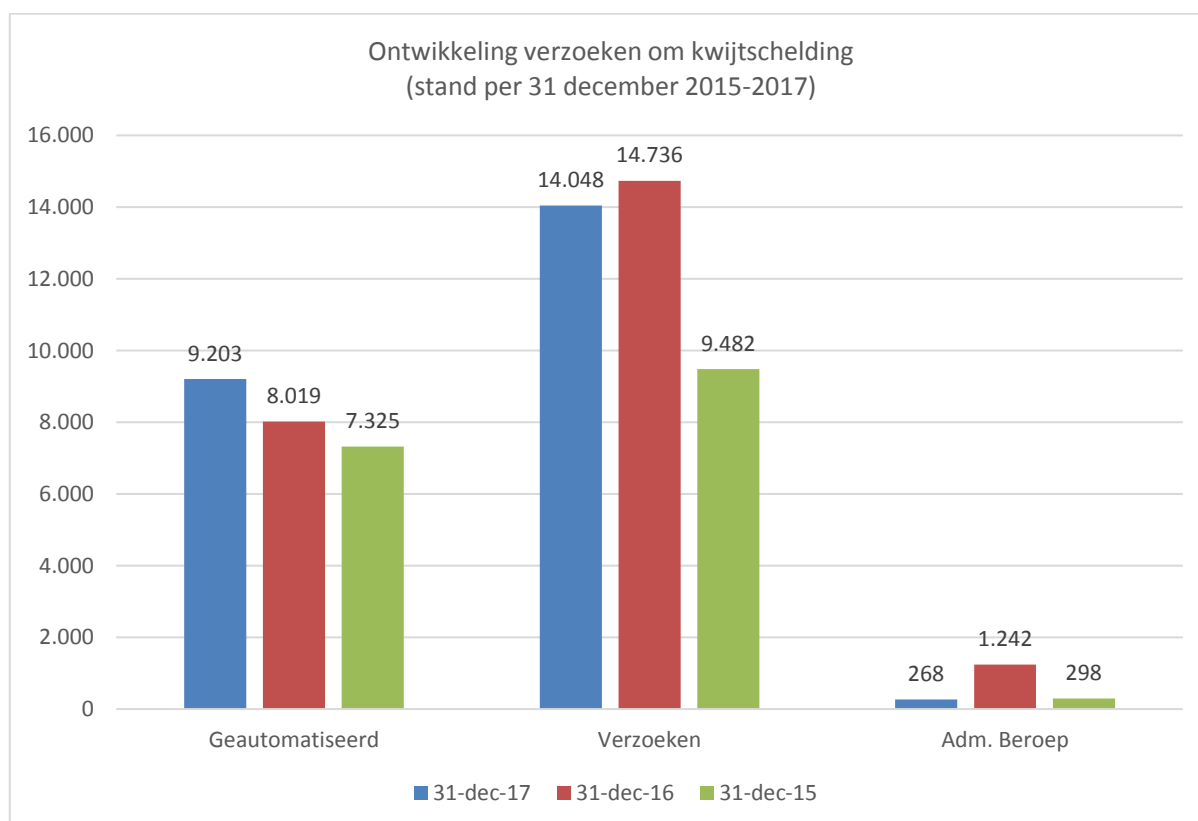
1.4.3 Kwijtschelding

Als de belastingsschuldige als gevolg van een te laag inkomen de gemeentelijke heffingen niet kan betalen, kan voor de belastingsoorten waarvoor de gemeente dit mogelijk heeft gemaakt, kwijtschelding worden aangevraagd. Voor degenen die het voorgaande belastingjaar kwijtschelding hebben gekregen wordt voorafgaande aan de aanslagoplegging voor het nieuwe belastingjaar, eerst een inkomenstoets verzorgd via het Inlichtingenbureau. Dit kan ertoe leiden dat over gegaan wordt tot het verlenen van geautomatiseerde kwijtschelding. Voor alle andere gevallen kan door middel van het invullen/opsturen van het aanvraagformulier, kwijtschelding worden aangevraagd.

Voor het belastingjaar 2017 zijn in totaal 23.251 kwijtscheldingsverzoeken (geautomatiseerde en individuele verzoeken) ontvangen, dit op een totaal van 416.415 verzonden aanslagbiljetten. Per saldo geldt dat bij 5,6% van de aanslagbiljetten een verzoek om kwijtschelding volgt.

In onderstaande grafiek zijn de aantallen aan verzoeken om kwijtschelding in beeld gebracht. Hierbij is onderscheidt gemaakt tussen de geautomatiseerd verleende kwijtscheldingen en de ingediende verzoeken om kwijtschelding. Per saldo geeft dit een totaal van 23.251 stuks. Tevens is in onderstaande grafiek nog het administratieve beroep (268) opgenomen (bezwaar tegen de uitspraak op het verzoek om kwijtschelding).

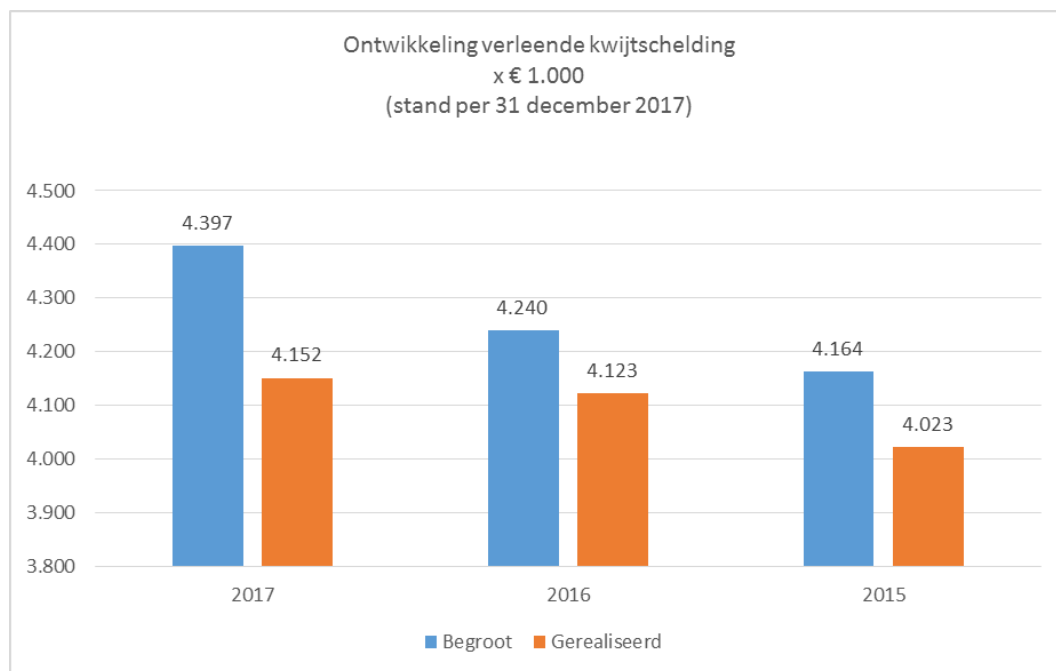
Bij de geautomatiseerde kwijtschelding en voor de ingediende verzoeken om kwijtschelding geldt een stijging ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Per saldo is er sprake van een toename van 2%. Het Inlichtingenbureau verzorgt de benodigde inkomenstoets. Pas ingeval een aanvraag niet door de toets bij het Inlichtingenbureau komt, zal nog om gerichte informatie bij de aanvrager worden verzocht. Het aantal automatisch verleende kwijtscheldingen is ten opzichte van het belastingjaar 2016 toegenomen met 1.184 stuks (15%).

Grafiek 5: Ontwikkeling aantal verzoeken om kwijtschelding

Van de verzoeken om kwijtschelding voor het belastingjaar 2017 is nu rond de 96% afgedaan. De geautomatiseerde verleende kwijtschelding is uiteraard volledig afgedaan. Samen komt dit uit op 97,4%. Voor de belastingjaren 2015 en 2016 is 99,8% respectievelijk 99,5% van het totaal aan verzoeken afgedaan.

De stijging in het aantal verzoeken om kwijtschelding, dit in combinatie met de jaarlijks stijgende tarieven, leidt ertoe dat ook ten aanzien van het bedrag aan verleende kwijtschelding tussen 2015 en 2017 een stijgende lijn is vast te stellen.

Grafiek 6: Ontwikkeling verleende bedragen aan kwijtschelding

Voor het belastingjaar 2015 komt het gemiddelde bedrag aan verleende kwijtschelding uit op € 262,90 per geheel/gedeeltelijk toegekend verzoek en voor het belastingjaar 2016 op € 269,23 en het gemiddelde bedrag is voor het belastingjaar 2017 op € 273,38. De jaarlijkse stijging van het gemiddelde bedrag aan verleende kwijtschelding wordt vooral veroorzaakt door de jaarlijkse tariefstijgingen van de heffingen die voor kwijtschelding in aanmerking komen.

1.4.4 Invordering

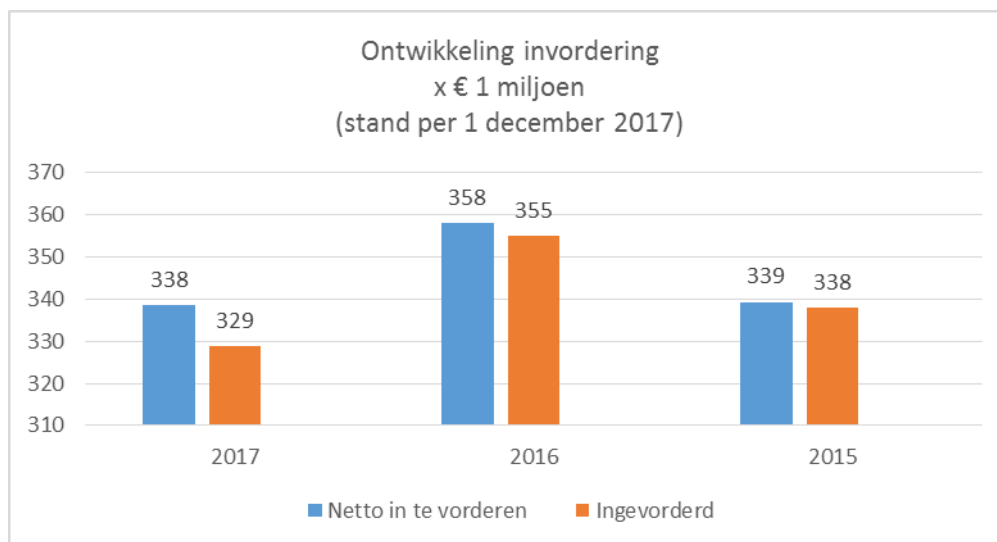
Het totaal in te vorderen bedrag is het resultaat van het totaalbedrag van de opgelegde aanslagen, minus de effecten van de behandeling van bezwaarschriften (verminderingen) en de verleende kwijtschelding. Verder vindt een correctie plaats van oninbaar verklaarde vorderingen en het bijtellen van de kosten bij aanmaning en dwangbevel. Per saldo betreft dit het netto in te vorderen bedrag.

Voor het belastingjaar 2017 zijn in totaal 41.818 aanmaningen en 15.937 dwangbevelen verzonden, dit op een totaal van 416.415 verzonden aanslagbiljetten. Per saldo geldt dat bij 10% van de aanslagbiljetten een aanmaning volgt en in 3,8% een dwangbevel. In 38,1% van de aanmaningen volgt een dwangbevel.

De betaling van de opgelegde aanslagen kan plaatsvinden met toepassing van automatische incasso (9 incassotermijnen) of door middel van internetbankieren/betaling met acceptgiro (binnen 2 maanden).

In de periode januari-december 2017 zijn in totaal 252.993 ontvangsten verwerkt en 1.715.237 automatische incasso opdrachten. Blijft (volledige) betaling uit dan volgt na het verstrijken van de betaaltermijn een aanmaning. Gericht op het belastingjaar 2017 zijn nu 41.818 aanmaningen verzonden. Voor de aanmaning geldt een betaaltermijn van 14 dagen. Het merendeel van de aanmaningen is in mei verzonden. Blijft na de aanmaningsfase de (volledige) betaling uit dan volgt een dwangbevel. Voor het belastingjaar 2017 zijn er 15.937 dwangbevelen verzonden. Bij zowel het verzorgen van de aanmaning als van het dwangbevel worden kosten in rekening gebracht.

In onderstaande grafiek, gericht op de periode 2015-2017, is de ontwikkeling van de invordering in beeld gebracht.

Grafiek 7: Ontwikkeling invordering

Voor de belastingjaren 2015 tot en met 2017 is van de netto in te vorderen bedragen nu respectievelijk 99,6%, 99,15% en 97,15% ingevorderd.

Ten aanzien van de in februari 2017 opgelegde belastingaanslagen 2017 is de laatste incasso termijn in december j.l. voldaan. Maandelijks worden bijna 189.000 automatische incasso's verwerkt waarmee een maandbedrag van bijna € 13 miljoen gemoeid is. Per saldo wordt ongeveer 36% van het totaal in te vorderen bedrag door middel van automatische incasso geïnd.

Ten aanzien van het voor het belastingjaar 2017 nog in te vorderen bedrag ad € 10 miljoen zal nog een deel ingevorderd worden door middel van automatische incasso. Daarnaast is ten aanzien van een aantal vorderingen de invordering aangehouden, dit in verband met een verzoek om uitstel van betaling in verband met een ingediend bezwaarschrift. Tot slot geldt dat voor een aantal nog openstaande vorderingen dat de betaaltermijn nog niet verstreken is dan wel de betaaltermijn wel vertrekken is en als gevolg daarvan een aanmaning of dwangbevel is verzonden.

1.4.5 Communicatie

Website

Eind februari zijn de WOZ-beschikkingen en de diverse belastingaanslagen verzonden. Aansluitend vindt maandelijks aanvullende aanslagoplegging plaats. Via de website van Cocensus is per deelnemende gemeente een belastingwebsite ter beschikking gesteld. Deze belastingssites zijn ook via

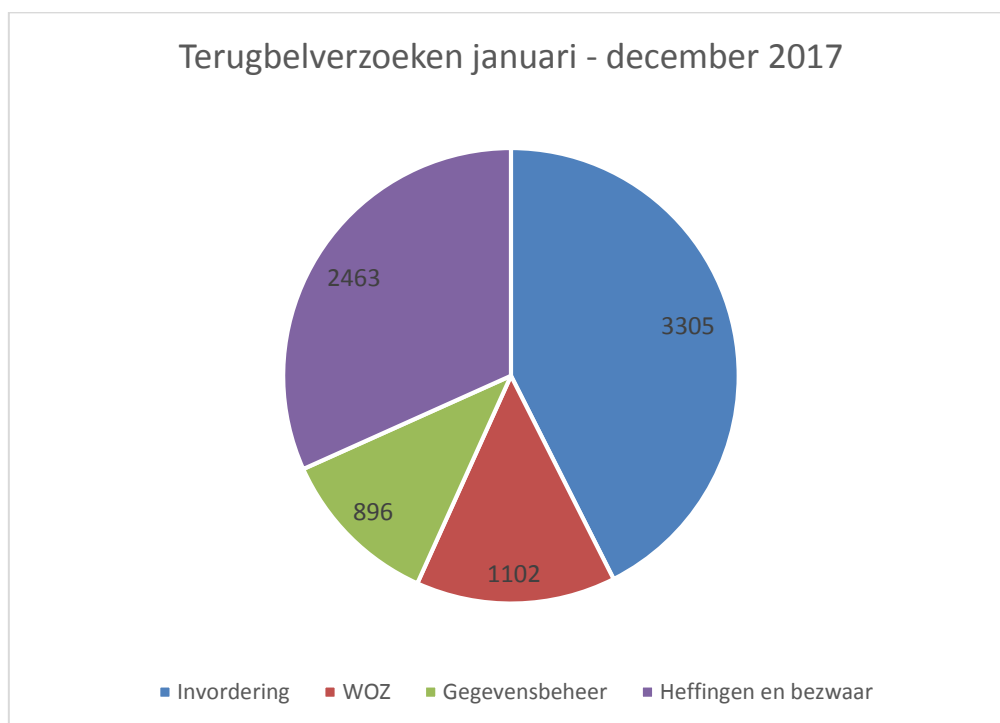
de website van de gemeente bereikbaar. Met ingang van 1 juni zijn deze belastingsites opgenomen in de huisstijl van Cocensus en hebben daarmee een eenduidige uitstraling en opbouw.

Op deze belastingsites is informatie te vinden over de WOZ, de verschillende belastingsoorten, betaling, kwijtschelding, bezwaar en zijn de belastingverordeningen te raadplegen. Verder is het mogelijk om via deze sites digitaal bezwaar in te dienen, de aanslag/WOZ-beschikking of het taxatieverslag te raadplegen, automatische incasso af te geven of aangifte toeristenbelasting te verzorgen. Tot slot zijn gericht op de diverse onderwerpen de 'veelgestelde vragen' opgenomen.

Terugbelafspraken

Naast het verkrijgen van informatie via de website is het mogelijk om via het KCC van de gemeente nog individueel informatie te krijgen. Mocht de vraag voor het KCC te specifiek zijn dan wordt de vraag naar de betreffende afdeling binnen Cocensus doorgezet. Dit vindt digitaal plaats door middel van het gebruik van het zogenaamde 'baliescherm'. Cocensus verzorgt de verdere afhandeling van deze vraagpunten.

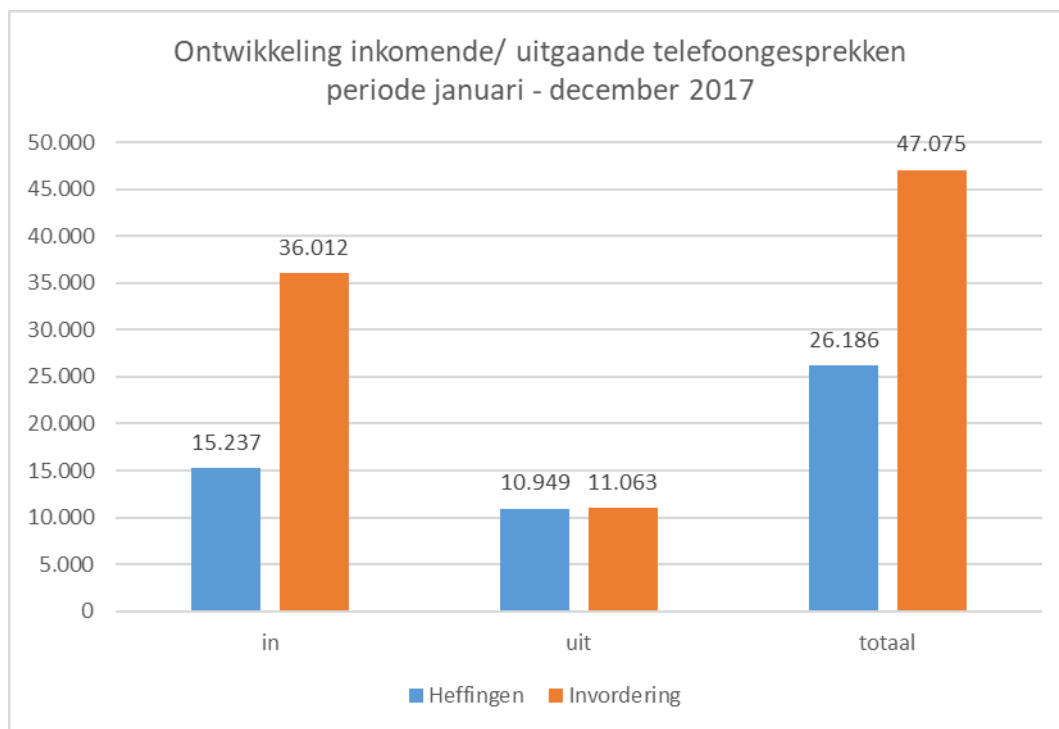
Tot en met 2016 werden dergelijke vragen nog door middel van een terugbelafpraak via een mailbericht naar Cocensus doorgezet. Met het oog op de bepalingen vanuit de Wet melding datalekken, dit gekoppeld aan de Wet bescherming persoonsregistraties, is het niet meer toegestaan persoonsgerichte informatie op deze wijze via de mail te versturen. Als alternatief is een functionaliteit binnen de belastingapplicatie van Cocensus opgenomen die aan de gemeente beschikbaar is gesteld, het zogenaamde baliescherm. Met toepassing van deze functionaliteit worden vragen welke niet door het KCC beantwoord kunnen worden direct binnen de belastingapplicatie opgenomen. Aansluitend vindt bij Cocensus de verdere behandeling van deze vraagpunten plaats. In de periode januari-december 2017 zijn in totaal 7.766 vragen via het baliescherm bij Cocensus ingekomen. De onderverdeling naar de verschillende afdelingen binnen Cocensus geeft het volgende beeld:

Grafiek 8: Terugbelafspraken vanuit de KCC's

Telefonie

Nadat aanmaningen of dwangbevelen zijn verzonden dan wel uitspraken op bezwaarschriften of op verzoeken om kwijtschelding zijn uitgegaan, zijn de belastingplichtigen uiteraard in de gelegenheid om over deze producten telefonisch vragen te stellen. Op deze producten staat, dit in tegenstelling tot de WOZ-beschikking/aanslag gemeentelijke belastingen, het directe telefoonnummer van de betreffende afdeling bij Cocensus. Het totaal aantal bij de afdeling Heffingen en Bezwaar respectievelijk Invordering inkomende- en uitgaande gesprekken geeft het navolgende beeld:

Grafiek 9: Inkomende/uitgaande telefoongesprekken

De gemiddelde wachttijd voordat een inkomend gesprek wordt opgenomen was in deze periode 17 seconden. Van het totaal aan aangeboden gesprekken wordt rond 2% door de aanbieder voordat een gesprek tot stand is gekomen, weer verbroken. Een belangrijk deel hiervan vindt plaats in het eerste uur van openstelling van de telefonische bereikbaarheid (van 9.00 uur tot en met 13.00 uur) en dan met name nog ten tijde van de verzending van de aanmaningen (rond 34.000). Ondanks het over een periode van twee weken verdelen van de verzending ontstaat er in de eerste paar dagen na verzending een behoorlijke piek in de inkomende gesprekken. Om deze piek op te vangen schakelen medewerkers van de afdeling Heffingen en Bezwaar bij in de telefoonopvang.

1.4.6 Inkoopbeleid / Europese aanbesteding

Cocensus heeft een vastgesteld inkoopbeleid met daarin opgenomen de regels voor aanbesteding. Indien besluiten worden genomen voor aankopen wordt het inkoopbeleid gevolgd en wordt ook de afweging gemaakt of er sprake dient te zijn van aanbesteding, en zo ja, van welke vorm van aanbesteding. Daarbij wordt derhalve bij grotere aankopen ook de afweging gemaakt of er sprake dient te zijn van Europese aanbesteding. Periodiek wordt het inkoop- en aanbestedingsbeleid aangepast aan de actuele wet- en regelgeving. In maart 2017 is het inkoop- en aanbestedingsbeleid met ondersteuning van Stichting Rijk geactualiseerd en vastgesteld voor de periode 2017-2018. In 2017 hebben, dit behoudens de meervoudig onderhandse aanbesteding voor de vervanging van een 9-tal leaseauto's, geen bijzondere inkoopprocedures plaats gevonden.

1.4.7 Realisatie Dienstverleningsovereenkomsten

Met deelnemende gemeenten is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten waarin uitgangspunten geformuleerd zijn gericht op de verschillende door Cocensus te verzorgen processen of taakvelden. Dit richt zich op de navolgende onderwerpen:

- Publiekscontact
- WOZ
- Heffing
- Invordering
- Rechtsbescherming

Publiekscontact

Jaarlijks verstrekt Cocensus ten behoeve de eerstelijnsopvang van belastingvragen door de gemeentelijke KCC's een geactualiseerd script met de meest voorkomende vragen en antwoorden. Daarnaast wordt jaarlijks een training aan de KCC-medewerkers aangeboden. Deze trainingen vinden jaarlijks in februari (zo dicht mogelijk bij de aanslagoplegging) plaats.

Als het KCC een belastingvraag niet kan beantwoorden dan wordt hiervan een digitale terugbelafsprake gemaakt. Vanuit Cocensus wordt de verdere behandeling dan overgenomen (tweedelijnsopvang).

Ten aanzien van een aantal specifieke onderwerpen (informatie over een aanmaning, dwangbevel, uitspraak op een bezwaarschrift of de beslissing op een verzoek om kwijtschelding) wordt de eerstelijnsopvang door Cocensus verzorgd.

Daarnaast biedt Cocensus een op de gemeente gerichte belastingwebsite aan. Gericht op de belangrijkste onderwerpen (WOZ, belastingsoorten, betaling, bezwaar en kwijtschelding) is gerichte informatie opgenomen. Ook op deze websites zijn per onderwerp de meest voorkomende vragen/antwoorden opgenomen. Ook de actuele belastingverordeningen zijn hier raadpleegbaar.

Door middel van bovenstaande producten en diensten voldoet Cocensus voor dit onderdeel aan de uitgangspunten zoals opgenomen in de DVO.

WOZ

Jaarlijks dient aan alle eigenaren en gebruikers van onroerende zaken binnen de wettelijke termijn een WOZ-beschikking te worden verzonden waarop is vermeld wat de vastgestelde WOZ-waarde voor die onroerende zaak voor dat jaar is. De WOZ-beschikkingen worden in februari verzonden en aan de afnemers (Belastingdienst en Waterschap) beschikbaar gesteld.

Jaarlijks controleert de Waarderingskamer de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de door Cocensus verzorgde jaarlijkse waardebepaling, dit aan de hand van de uitgangspunten zoals deze beschreven staan in de Waarderingsinstructie en de daarbij behorende WOZ-tijdslijn. Aan de hand van deze controles verstrekt de Waarderingskamer hun jaarlijkse oordeel en bepalen tevens of de beschikkingen verzonden mogen worden. In 2017 is dit naar behoren verlopen.

In oktober/november verstrekt Cocensus aan de deelnemende gemeenten de prognose van de waarde ontwikkeling van zowel de woningen als van de niet woningen. In combinatie met de bijbehorende begroette opbrengsten OZB worden deze waarde ontwikkelingen omgezet in nieuwe belastingtarieven.

Door middel van bovenstaande producten en diensten voldoet Cocensus voor dit onderdeel aan de uitgangspunten zoals opgenomen in de DVO.

Heffing

Het op doelmatige wijze verzamelen van gegevens ten behoeve van de tijdige, volledige, juiste en efficiënte heffing van belastingen, zodanig dat het aantal te honoreren bezwaarschriften zo laag mogelijk is en de invorderbaarheid zo hoog mogelijk.

Ten aanzien van de realisatie van de aanslagoplegging is vastgesteld dat voor 1 maart 95% en afronding tot 99% voor 1 juli in het opvolgende jaar gerealiseerd moet zijn. Enerzijds kunnen een aantal opbrengsten pas in de loop van het jaar op aanslag gebracht worden aangezien de belastingplicht ook pas in de loop van het jaar ontstaat. Dit geldt onder meer voor de naheffingsaanslagen parkeerbelasting en de leges. Anderzijds kunnen ten aanzien van de precariobelasting kabels en leidingen, de forensenbelasting en de toeristenbelasting de aanslagen pas na het verstrijken van het belastingjaar opgelegd worden. Bij het vaststellen van de realisatiepercentages moeten de begrote opbrengsten zoals opgenomen in grafiek 1, hiermee gecorrigeerd worden. Rekening houdend met het toepassen van deze correcties is in februari 2017 de voornoemde doelstelling ten aanzien van de opbrengstrealisatie gerealiseerd.

Door middel van bovenstaande resultaten voldoet Cocensus voor dit onderdeel aan de uitgangspunten zoals opgenomen in de DVO.

Invordering

De ontvangsten op belastingaanslagen worden dagelijks verwerkt. Enerzijds komen de ontvangsten binnen door middel van automatische incasso's en anderzijds door middel van bankbetalingen. Voor aanslagen welke niet door middel van automatische incasso (9 betaaltermijnen) worden voldaan geldt in het algemeen een betaaltermijn van 2 maanden. Ingeval de aanslag binnen deze betaaltermijn niet (volledig) is voldaan, volgt een aanmaning. Aanmaningen worden binnen 1 maand na het vervallen van de dagtekening verzonden. Bij aanmaningen geldt een betaaltermijn van 2 weken.

Nadat de betaaltermijn van de aanmaningen is verstreken en niet tot (volledige) betaling is overgegaan, volgt het traject van het uitvaardigen van een dwangbevel. Deze worden 1 maand na de vervalttermijn van de aanmaning verzonden.

Uitgangspunt is dat 12 maanden na de dagtekening van aanslagen, 95 procent van het totaalbedrag is ingevorderd. Per 31 december 2017 is reeds 97% ingevorderd.

Naast het verzorgen van (dwang)invordering valt ook de behandeling van de kwijtschelding onder het onderdeel Invordering. Inclusief de geautomatiseerd verleende kwijtschelding is nu rond 97% van de verzoeken afgedaan. De nog in behandeling zijnde verzoeken zijn of van recente datum of wachten nog op aanvullende informatie vanuit de aanvrager.

Door middel van bovenstaande producten en resultaten voldoet Cocensus voor dit onderdeel aan de uitgangspunten zoals opgenomen in de DVO.

Rechtsbescherming

Het afdoen van ingediende bezwaarschriften tegen opgelegde aanslagen gemeentebelastingen, WOZ-beschikkingen en invorderingsbeslissingen.

Bezwaarschriften die niet in de laatste weken van het kalenderjaar zijn ingediend moeten in het betreffende jaar worden afgedaan. Behoudens die bezwaarschriften waarbij nog een overlegsituatie is met (vertegenwoordigers van) belanghebbende, zijn de bezwaarschriften die niet in de laatste zes weken van 2017 zijn ingediend, afgedaan. De overige nog openstaande bezwaarschriften zijn van recente datum en worden binnen de daarvoor geldende termijn afgedaan.

Ingeval van bij de Rechtbank ingediende beroepsprocedures ontvangt Cocensus een uitnodiging binnen een daarvoor aangegeven termijn een verweerschrift in te dienen. In alle gevallen is het verweerschrift binnen deze termijn ingediend. De verdere voortgang van de inhoudelijke behandeling van ingestelde procedures is verder afhankelijk van de Rechtbank.

Door middel van bovenstaande resultaten voldoet Cocensus voor dit onderdeel aan de uitgangspunten zoals opgenomen in de DVO.

Met de in 2017 gerealiseerde producten en behaalde resultaten voldoet Cocensus aan de geformuleerde uitgangspunten zoals opgenomen binnen de met de gemeente afgesloten Dienstverleningsovereenkomst gericht op de procesonderdelen publiekscontact, WOZ, Heffing, invordering en rechtsbescherming.

1.5 HRM

Medewerkers Tevredenheidsonderzoek (MTO)

In overleg met de Ondernemingsraad heeft er in 2017 geen MTO plaatsgevonden. Dit zal na de zomervakantie van 2018 plaatsvinden.

Opleidingen/trainingen

In-company training taxateurs/werkvoorbereiders

Net zoals in 2016 is in 2017 gekozen om bijscholing van de taxateurs, die ingeschreven zijn in de kamer WOZ of bedrijfsmatige vastgoed, in-company te organiseren. Op deze manier kunnen niet alleen de taxateurs die ingeschreven staan, maar ook de niet ingeschreven taxateurs diverse relevante opleidingen volgen. Dit jaar hebben ook de werkvoorbereiders een sessie van deze in-company training gevolgd. De opleiding werd net zoals de voorgaande jaren verzorgd door KPE Morel.

Ook hebben de taxateurs in-company een workshop gevolgd over de nieuwe waarderingsinstructies. Deze workshop werd gegeven door 4cPeople.

Actualiteitendag

Eveneens jaarlijks terugkerend is de actualiteitendag voor de afdeling Invordering. Deze dag werd door alle medewerkers gevolgd en zoals ieder jaar gegeven door een docent van Involon.

Ziekteverzuimtraining

Alle afdelingsmanagers en coördinatoren hebben een verzuimtraining van de Arbo-Unie gevolgd.

Het eerste deel van de training stond in het teken van relevante wet- en regelgeving en de verschillende soorten verzuim.

In het tweede deel van de training lag het accent op het voeren van verzuimgesprekken (trainen van vaardigheden) onder leiding van ervaren trainingacteurs. Het derde dagdeel, dat begin 2018 zal plaatsvinden, zal vooral in het teken staan van “vroeg signalering van stress”. Tijdens deze laatste sessie zal inzicht gegeven worden in de vroegtijdige signalering van stress en worden aanknopingspunten gegeven om verzuim als gevolg van psychische klachten te voorkomen.

Verder hebben in 2017 veel medewerkers ook op individuele basis trainingen of workshops gevolgd. Enkele voorbeelden hiervan zijn: themabijeenkomsten bij de Academie Lokale Belastingen, basisopleiding WOZ, training bij de BAAK, trainingen op gebied van privacy en gegevensbescherming,

een opleiding vastgoedeconomie, een zgn. PIZ (Pensioen Inzicht) training bij Stavoor, WOZ Cursus, Vastgoedrekeningen, Tiox-opleidingen en een training communicatie interactie en gesprekstechnieken bij van Harte & Lingsma.

In totaal is in 2017 ca. € 126.000,00 uitgegeven aan opleidingen, trainingen, workshops en studies.

Duurzame inzetbaarheid/Vitaliteit

In februari 2017 heeft de werkgroep vitaliteit een vitaliteitsmiddag voor alle medewerkers van Cocensus georganiseerd. Doel van deze middag was een bewustwordingsproces in het kader van vitaliteit te starten. Medewerkers hebben die middag een viertal workshops gevolgd: Mindfulness, gezonde smoothies, alles over slapen en een health check. Medio 2017 is een vitaliteitsmagazine uitgegeven waarin een theoretisch inzicht gegeven wordt over de onderwerpen slapen, bewegen, voeding en ontspanning. Deze onderwerpen worden ondersteund door interviews met medewerkers. Eind 2017 hebben alle medewerkers een uitnodiging gekregen om een zgn. Duurzame Inzetbaarheids Index (DIX) in te vullen. Door het invullen van deze enquête krijgen medewerkers inzicht in hun eigen mobiliteit, weerbaarheid, gezondheid maar ook weerbaarheid, betrokkenheid en motivatie.

Individueel Keuze Budget (IKB)

Zoals alle (gerelateerde) gemeentelijke organisaties heeft Cocensus in 2017 het IKB ingevoerd hebben. Na wat opstartproblemen is implementatie van het IKB goed verlopen.

Ondernemingsraad

In 2017 hebben zes reguliere overlegvergaderingen plaatsgevonden. Tijdens deze vergaderingen zijn een viertal instemmingsaanvragen besproken.

De Ondernemingsraad heeft haar instemming gegeven voor de procedure Werving en selectie, Arbobeleid, wijzigingen in het Privacyreglement en voor het beleid Psychosociale arbeidsbelasting. Naast de reguliere overlegvergadering heeft ook regelmatige overleg tussen de KAM Adviseur (preventiemedewerker) en de HRM Adviseur plaatsgevonden met de Arbo-commissie (mondeling akkoord tijdens het laatste overleg 16 jan.)

GO

In 2017 heeft geen overleg met het Georganiseerd Overleg plaatsgevonden. Overleg staat gepland voor februari 2018. Onderwerpen op de agenda zijn: Sociaal Statuut en Generatiepact.

Personeel

Bezettingsgraad

	Vastgestelde formatie 2017	Ingevulde formatie 2016	Vastgestelde formatie 2016
Directie & Staf	5,67	5,67	5,67
Bedrijfsbureau	7,64	7,64	7,70
WOZ	39,87	37,72	38,90
Gegevensbeheer en IT	21,77	16,92	23,83
Heffingen en Bezwaar	23,21	22,47	23,88
Invordering	26,83	26,63	26,82
Totaal	124,99	117,05	126,80

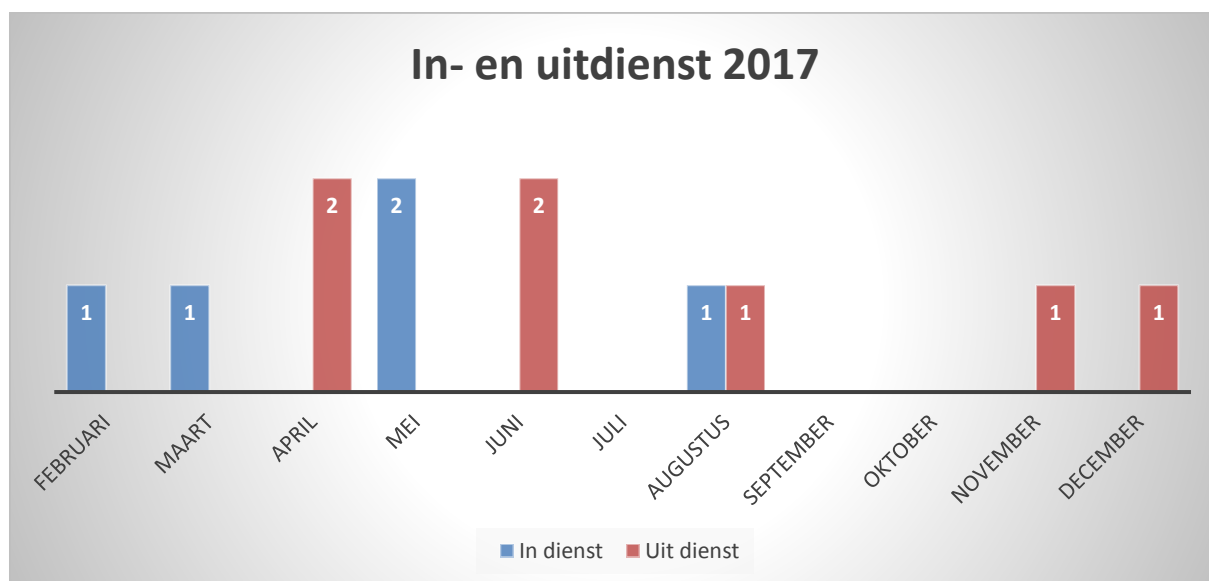
figuur 1: bezettingsgraad, 31 december 2017

Ten opzichte van 2016 is de vastgestelde formatie van Cocensus in 2017 met 1,81 fte verminderd. De afname in formatie betreft met name de afdeling Gegevensbeheer en IT. De afdeling WOZ is daarentegen met een formatieplaats uitgebreid.

Uitstroom

In 2017 hebben zeven medewerkers Cocensus verlaten. Twee medewerkers wegens het bereiken van hun AOW-gerechtigde leeftijd of omdat zij gebruik hebben gemaakt van keuzepensioen. Drie medewerkers hebben een ontslagverzoek ingediend omdat zij een andere werkkring hadden gevonden of voor zich zelf zijn begonnen. Eén medewerker is wegens volledig arbeidsongeschikt na twee jaar ontslagen en één medewerker heeft een disciplinair ontslag gekregen.

De uitstroom van medewerkers (zeven) was in 2017 iets groter dan de instroom van vijf medewerkers.

Figuur 2: In-en uitstroom medewerkers 2017

Instroom

Anticiperend op het vertrek van een facilitair medewerker is in februari een medewerker bij het bedrijfsbureau aangesteld. In maart is de vacature van Allround Taxateur bij de afdeling WOZ vervuld en in mei die van werkvoorbereider. Eveneens in mei is een medewerker KAM aangesteld. In augustus is vervolgens nog een vacature van werkvoorbereider bij de afdeling WOZ vervuld.

Eind 2017 is de procedure voor het vervullen van de vacature Medewerker Invordering opgestart. Deze procedure zal begin 2018 afgerond worden.

Social Return

In de periode maart-mei 2017 zijn gedurende drie maanden drie medewerkers ingehuurd voor facilitaire dienstverlening. In deze periode, net na het grote belastingkohier, komt er een grote poststroom binnen (bezwaren, kwietscheldingsverzoeken). In deze piekperiode moet al deze post worden ingeboekt en gedigitaliseerd (gescand). Standaard worden hiervoor medewerkers ingehuurd van de AM-groep. Dat is het werkvoorzieningsschap in de regio Haarlemmermeer.

Daarnaast is in de periode maart-mei '17, dit in het kader van de Participatiewet, een stagiaire met een Wajong-uitkering de mogelijkheid geboden om werkervaring bij Cocensus op te doen. Dit heeft ertoe geleid dat er na voornoemde periode een tijdelijk dienstverband is aangeboden. In mei '18 zal dit omgezet worden in een vaste aanstelling.

In het pand in de gemeente Alkmaar worden alle ondersteunende diensten (receptie, catering en schoonmaak) afgenomen van het Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland (WNK). Ook voor bijzondere vieringen (jubilea, recepties) wordt een beroep gedaan op het WNK.

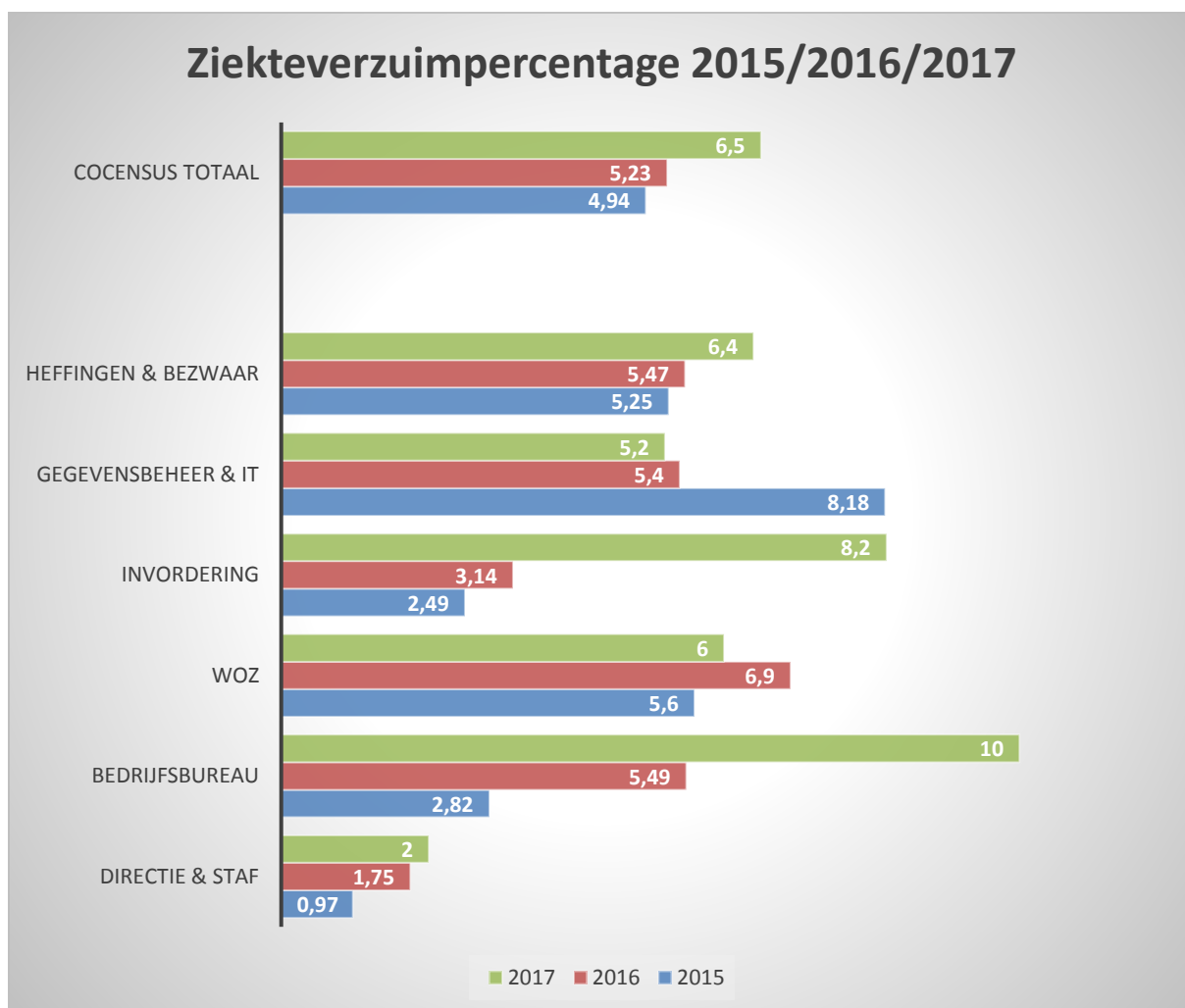
In het personeelsbestand van Cocensus (125 fte) zijn er twee medewerkers werkzaam met een WIA-uitkering. Deze personeelsleden zijn overgenomen van toetredende gemeenten en binnen Cocensus omschoold naar een passende functie.

Stagiaires

Zowel in de maand september als november zijn stagiaires aangesteld. Een stagiaire heeft zijn stageperiode gedeeltelijk bij de afdeling Heffingen en Bezwaar en bij Invordering doorgebracht. De tweede stagiaire voltooid zijn afstudeeropdracht bij de afdeling Gegevensbeheer en IT. Beide stagiaires zijn niet meegenomen in figuur 2 en in de tabel van de formatie (figuur 1).

Doorstroom/vacatures

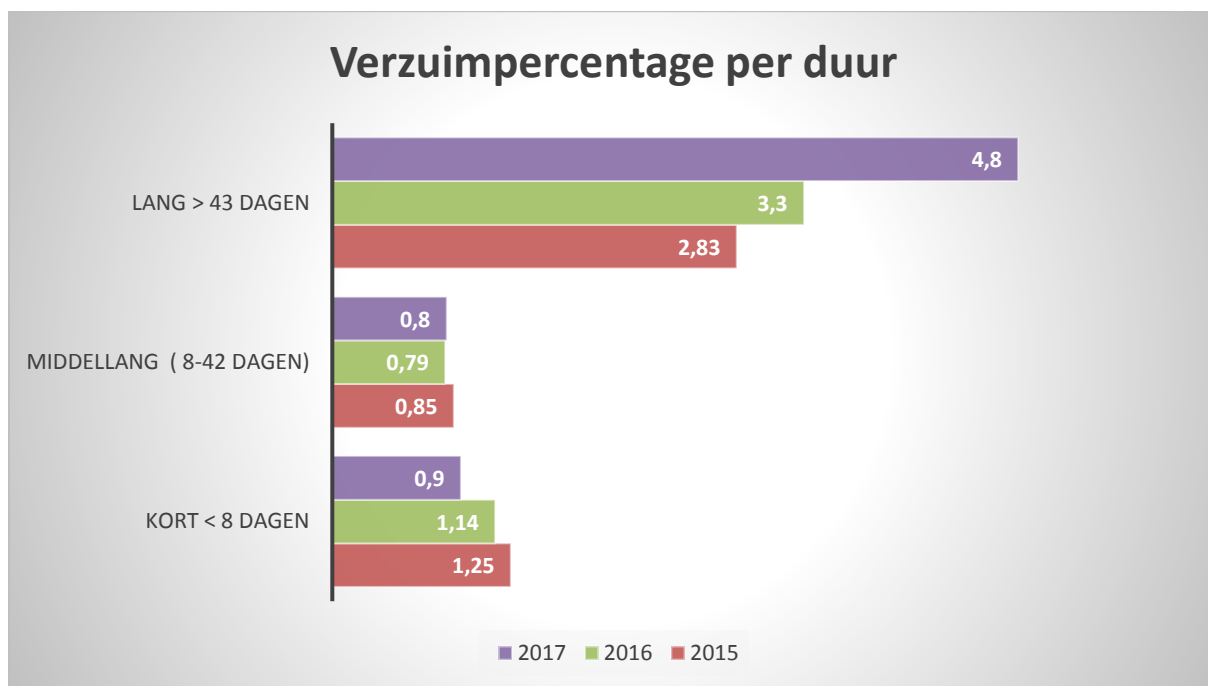
In totaal zijn in 2017 zeven vacatures opengesteld waarvan drie intern vervuld zijn; een Senior Werkvoorbereider, Coördinator Applicatiebeheer en IT en een Functioneel Applicatiebeheerder. Een aantal vacatures bij de afdeling Gegevens en IT beheer en WOZ zijn ingevuld door medewerkers die gedetacheerd waren.

Figuur 3: ziekteverzuim 2015, 2016 en 2017 per afdeling

Het ziekteverzuimpercentage is in vergelijking met 2016 gestegen (1,27%). De hoogte van het verzuim wordt veroorzaakt door medewerkers die langdurig (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt waren/zijn. Dit wordt ook geïllustreerd door figuur 5, “verzuimpercentage per duurklasse”. Met name de afdelingen WOZ, Bedrijfsbureau, Invordering en Heffingen en Bezwaar hadden te kampen met medewerkers die langdurig arbeidsongeschikt waren.

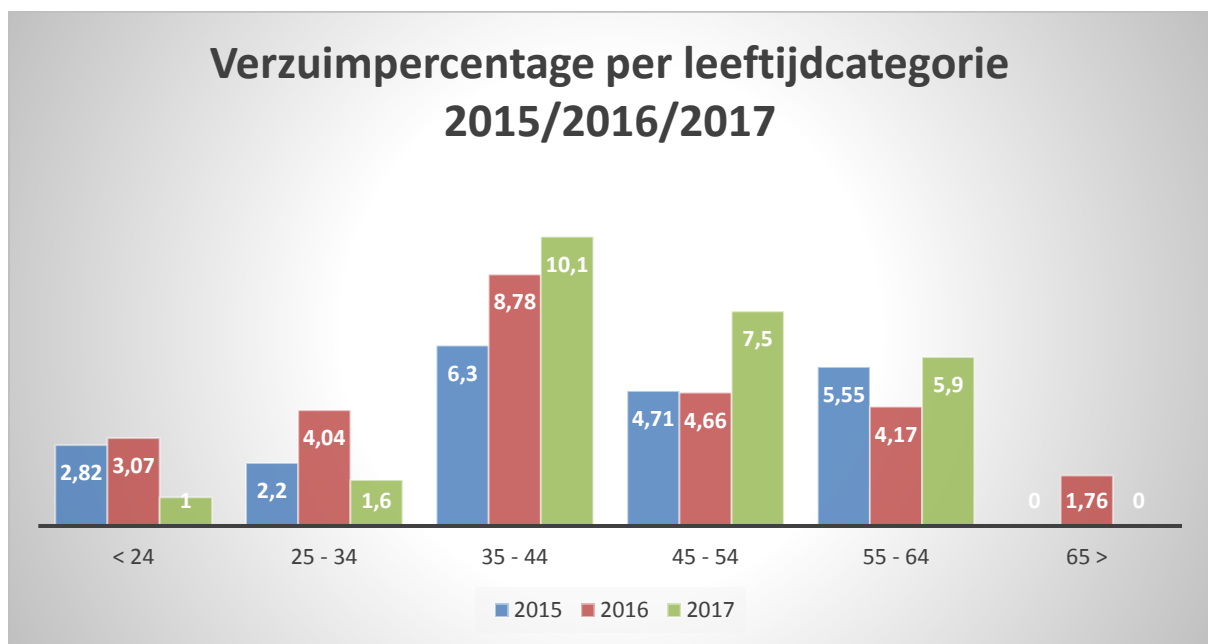
De redenen van verzuim waren zeer divers en niet werk gerelateerd. Op dit moment zijn er nog geen verzuimcijfers bekend van de Nederlandse Gemeenten over 2017. In 2016 was het gemiddeld verzuimpercentage Nederlandse gemeenten volgens de personeelsmonitor van het AenO fonds (benchmark voor HR kengetallen) 5,6%, een percentage dat lager ligt dan het verzuimpercentage van 6,5% van Cocensus.

Figuur 4: Verzuimpercentage per duurklasse 2015/2016/2017

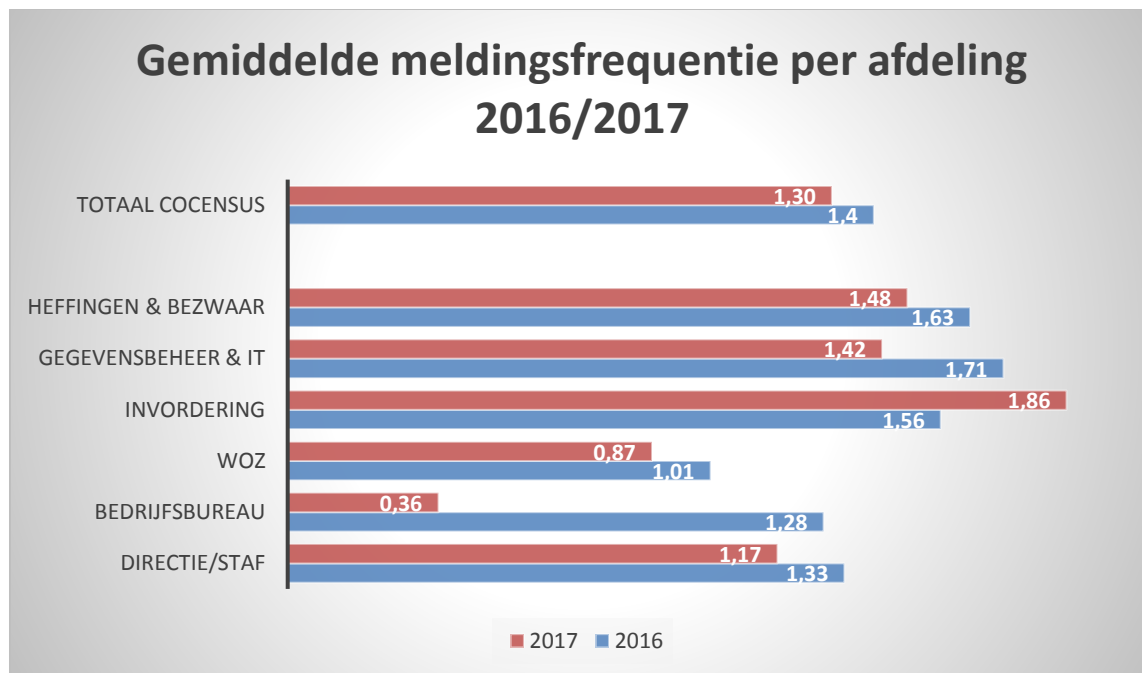
Het kort verzuim is in 2017 iets gedaald (zie figuur 4) en het middellange verzuim is vrijwel gelijk gebleven. Daarentegen is het (extra) lange verzuim weer gestegen. Ook de personeelsmonitor 2016 van het AenO fonds laat deze trend zien. Het lange verzuim is bij de Nederlandse gemeenten in 2016 gestegen met 0,9 procentpunt.

Bij Cocensus waren totaal twaalf medewerkers langdurig geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Van deze twaalf medewerkers waren drie medewerkers 365 dagen geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Zes medewerkers waren tussen de 150 tot 295 dagen ziek en drie medewerkers 70 tot 100 dagen. Het langdurig verzuim was niet werk gerelateerd en de oorzaken van het verzuim waren zeer uiteenlopend.

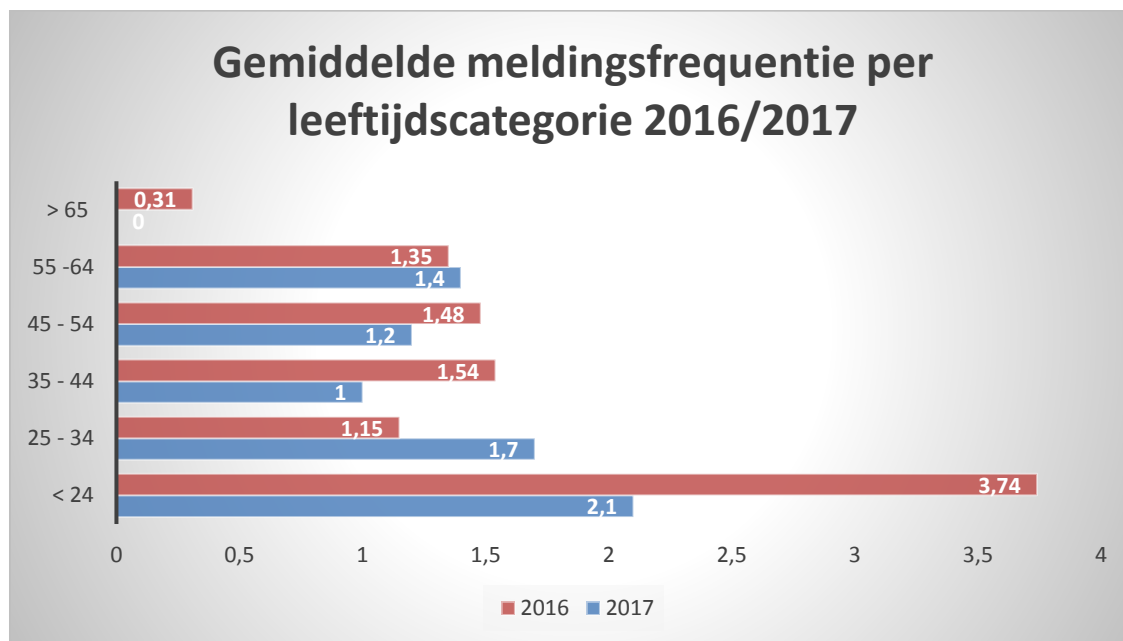
Figuur 5: Verzuimpercentage per leeftijdscategorie 2015/2016/2017

Het verzuimpercentage is in de leeftijdscategorieën 35 – 44, 45 – 54 en 55 – 64 gestegen in vergelijking met de jaren 2015 en 2016. De medewerkers die langdurig arbeidsongeschikt waren/zijn vallen veelal in deze leeftijdsgroepen.

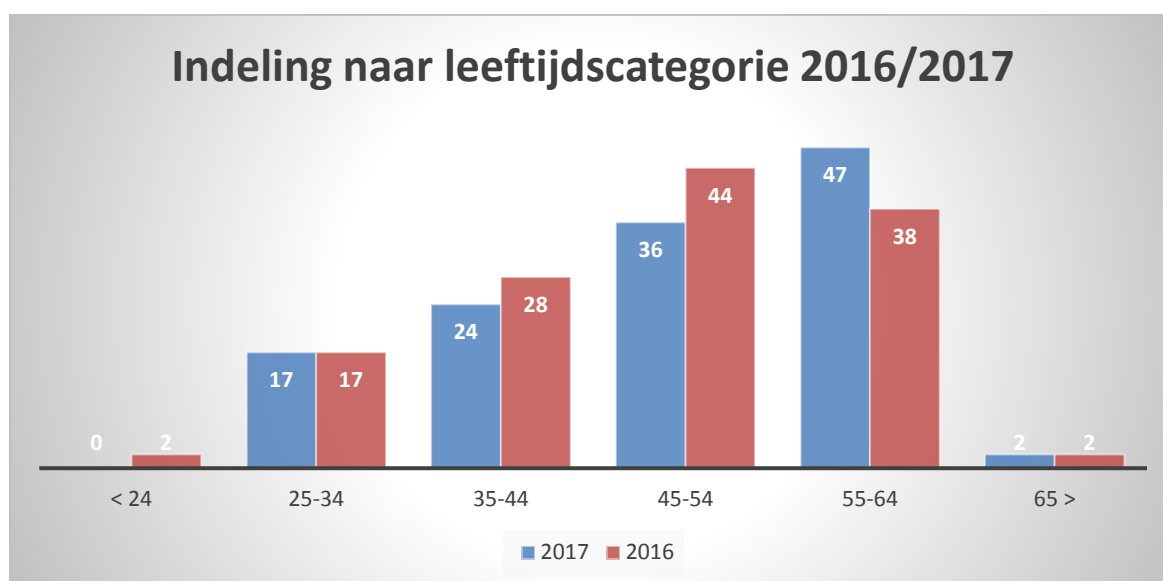
Figuur 6: Gemiddelde meldingsfrequentie 2016/2017

De gemiddelde meldingsfrequentie is in 2017 in bijna elke afdeling wat gereduceerd. Dit heeft ook geresulteerd in een lagere meldingsfrequentie voor Cocensus totaal.

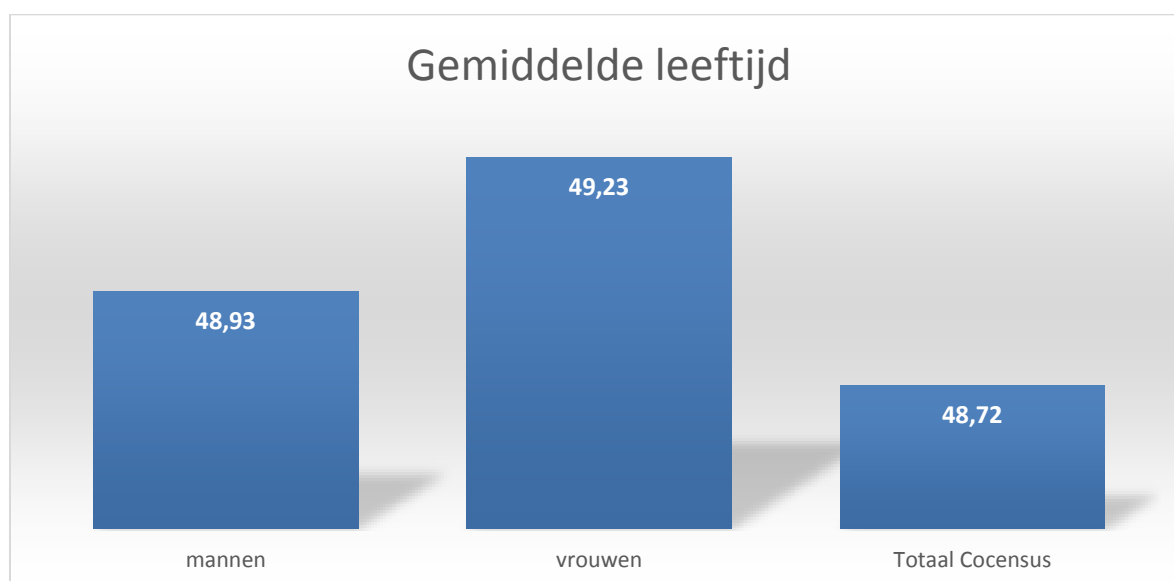
Figuur 7: Gemiddelde meldingsfrequentie per leeftijdscategorie 2017

Leeftijdsofbouw

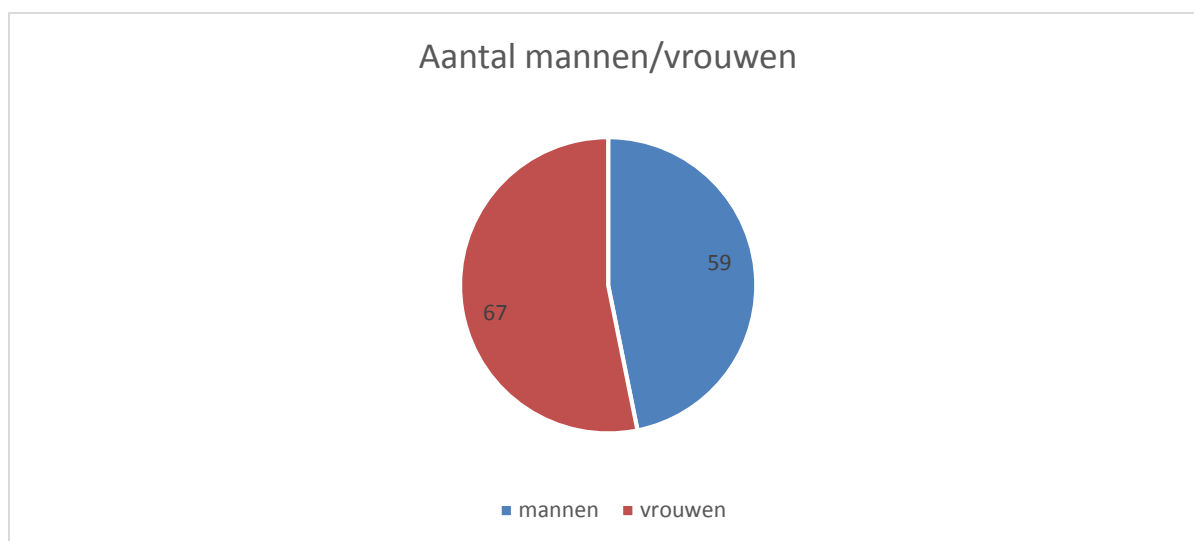
Figuur 8: leeftijdsopbouw 2016 (peildatum 31/12/2017)

Vijfentachtig medewerkers bij Cocensus zijn 45 jaar en ouder (67,46%). Slechts zeventien medewerkers (13,49%) waren in december 34 jaar of jonger. 19,05% van alle medewerkers viel in de leeftijdscategorie van 35 – 44 jaar.

Figuur 9: gemiddelde leeftijd (peildatum 31/12/2017)

Aangezien de instroom van jonge medewerkers in 2017 beperkt was, is de gemiddelde leeftijd in vergelijking met 2016 weer wat gestegen. In 2016 was de gemiddelde leeftijd 47,7 jaar en in 2017 48,7 jaar. De gemiddelde leeftijd bij de Nederlandse gemeenten was in 2016 (cijfers van 2017 nog niet bekend) 48,3 jaar. Als het cijfer voor 2017 van het AenO fonds vergelijkbaar is met dat van 2016 dan wijkt Cocensus qua leeftijdsopbouw niet af van de Nederlandse gemeenten.

Figuur 10: aantal vrouwen/mannen (peildatum 31/12/2017)

Op de peildatum waren er iets meer vrouwelijke medewerkers werkzaam bij Cocensus dan mannelijke. Dit beeld wijkt enigszins af van de Nederlandse gemeenten. Bij de Nederlandse gemeenten waren in 2016 voor het eerst sinds jaren evenveel vrouwen als mannen in dienst.

2. Financiële verantwoording

2.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Naast de gepresenteerde jaarrekeningcijfers is het van belang om enerzijds inzicht te verschaffen in de mee- en tegenvallers die zich kunnen voordoen (de risico's) en anderzijds de mogelijkheden om tegenvallers op te kunnen vangen (weerstandscapaciteit). Dit geeft een beeld over de financiële positie van Cocensus en in hoeverre we in staat zijn om tegenvallers op te vangen zonder dat dit ons tot bezuinigingen dwingt.

Wat betreft het weerstandvermogen kan geconstateerd worden dat Cocensus in 2007 van start is gegaan zonder een reservepositie van waaruit tegenvallers kunnen worden opgevangen. Feitelijk bestaat het weerstandvermogen uit niets anders dan de in de begroting opgenomen post voor onvoorziene uitgaven. Wel zijn er afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over het opbouwen van weerstandvermogen. Deze kan worden gevoed tot een maximum van € 250.000 middels positieve rekening-resultaten.

Over 2017 is een negatief resultaat geboekt van € 14.603. Voorgesteld wordt om dit bedrag ad € 14.603 te onttrekken van de algemene reserve. Het totale eigen vermogen komt daarmee uit op een bedrag van € 199.953.

Risico's

Ieder half jaar worden de risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen geactualiseerd en vastgesteld door het MT van Cocensus.

In de voorgaande jaren is met name de beheersing van de kosten van externe inhuur een punt van bijzondere aandacht geweest. Met de uitbreiding van Cocensus is dit risico meer ingeperkt, immers hoe groter de omvang van de organisatie hoe makkelijker een tijdelijke ondercapaciteit intern kan worden opgevangen. Een probleem doet zich echter wel voor bij de invulling van de functie van technisch applicatiebeheerder. Het blijkt enorm moeilijk om een dergelijke functionaris voor langere tijd aan Cocensus te binden, zodat er nog steeds een beroep dient te worden gedaan op externe inhuur. Deze inhuur wordt (deels) gefinancierd uit de beschikbare vacatureruimte. In 2017 zijn gesprekken gestart met de softwareleverancier om een groter deel van de taken op dit gebied, die verbonden zijn aan de belastingapplicatie, bij de leverancier GouwIT te hosten.

Per saldo zijn de kosten van inhuur afgerond 100.000 euro hoger, dan wanneer beheerders in eigen dienst zouden werken. Vooralsnog worden deze lasten gedekt binnen de exploitatie, enerzijds door de bevroren vacatureruimte en meestal door de inzet van tijdelijke cvacatureruimte

Op het gebied van automatisering wordt door de leveranciers van de systemen waar Cocensus gebruik van maakt de software nog steeds met enige regelmaat aangepast op het gebied van de door de rijksoverheid voorgeschreven ontwikkelingen in het kader van de BAG, de WABO (omgevingsvergunningen) en GBT (topografisch kaartmateriaal). Naast de hieraan verbonden kosten leidt dit ook tot aanpassingen in de werkprocessen van Cocensus. De kosten die zijn verbonden aan deze ontwikkelingen zijn nog niet altijd goed te duiden. In de begroting 2018 en volgende is een post binnen de exploitatie opgenomen van 300.000 euro, voor het omzetten van de waarderingssytematiek naar vierkante meters en de aansluiting op de BAG.

Voor wetswijzigingen en voorschriften op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en privacy-voorschriften. De techniek schrijdt voort, terwijl wet- en regelgeving beperkingen oplegt en hoge boetes bij overtredingen in het vooruitzicht stelt. Dit maakt dat de kosten op dit vlak voor alle noodzakelijke investeringen en procedurewijzigingen niet altijd op voorhand goed zijn in te schatten. In de meerjarenbegroting 2019-2022 zijn in het investeringsplan aanvullende bedragen geraamd voor de beveiliging van de infrastructuur van Cocensus.

Kengetallen financiële positie

In de vernieuwde BBV wordt voorgeschreven om kengetallen op te nemen om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. Voor de gemeenschappelijke regeling Cocensus zijn de volgende kengetallen van toepassing:

De netto schuldquote

De netto schuldquote is gelijk aan het totaal van de vaste schulden, de vlottende schulden en de overlopende passiva minus het totaal van de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en overlopende activa ten opzichte van het totaalsaldo aan baten:

Ultimo 2017 bedraagt de netto schuldquote: $\frac{5.587.579 - 2.231.189}{12.672.161} \times 100\% = 26,49\%$

Omdat er geen sprake is van het verstrekken van geldleningen is de netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen eveneens 26,49%.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio is een kengetal dat de verhouding weergeeft tussen het eigen vermogen en het totaal van alle passiva op de balans.

Ultimo 2017 bedraagt het solvabiliteitsratio: $\frac{199.953}{5.787.532} \times 100\% = 3,45\%$

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is het verhoudingscijfers tussen het saldo van de structurele lasten en baten (gecorrigeerd voor incidentele lasten en baten en voor de structurele mutaties op de reserve) ten opzichte van het totaal aan baten:

Ultimo 2017 bedraagt de structurele exploitatieruimte: $\frac{-14.603}{12.672.161} \times 100\% = -0,115\%$

De financiële kengetallen met betrekking tot grondexploitatie en gemeentelijke belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor de gemeenschappelijke regeling Cocensus.

2.2 Financieringsparagraaf

Deze paragraaf geeft u inzicht in de sturing, beheersing en controle van de treasury functie van Cocensus.

De **kasgeldlimiet** beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. Het limiet beperkt de omvang van de kortlopende schuld tot 8,5% van de totale lasten van de begroting. Voor 2017 bedroeg de kasgeldlimiet voor Cocensus € 1.078.399.

De vlottende middelen en de vlottende schulden worden toegespitst op uitstaande gelden met een rente typische looptijd korter dan een jaar. Er is geen sprake van een vlottende schuld, de vlottende activa betreft de liquide middelen inclusief de uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar van € 1.422.819. Cocensus blijft daardoor binnen de gestelde kasgeldlimiet.

In 2008 is door het bestuur het treasury beleid vastgesteld teneinde de financieringsfunctie te beheersen. Het absolute risico van de kortlopende financiering voor Cocensus is niet groot omdat meer dan 95% van de financiële transacties gerelateerd is aan de opdrachtgevende deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. In 2013 is het treasury beleid met behulp van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door het bestuur van Cocensus.

De **rente-risiconorm** beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijden van de kapitaalmarktleningen (langer dan 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast (renteherziening). Voor Cocensus speelt dit niet. Het saldo van langlopende schulden bedraagt per 31 december 2017 € 3.090.000.

Dit is opgebouwd uit een vijftal bestaande leningen: uit 2007 (looptijd 10 jaar), uit 2010 (looptijd 10 jaar), uit 2012 (looptijd 5 jaar) en uit 2013 (looptijd 10 jaar) en uit 2016 (looptijd 10 jaar). De looptijden van de leningen zijn in overeenstemming met de afschrijvingstermijnen van de daaruit gefinancierde investeringen.

De boekwaarde van de vaste activa bedraagt per 31 december 2017 € 3.556.343.

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de kasstromen, zowel de huidige als de toekomstige. Deze kasstromen bestaan uit operationele activiteiten (de exploitatie), investeringen en activiteiten in het kader van financiering (aflossingen, stortingen etc.). Het inzicht wordt verkregen via een actuele **liquiditeitsplanning**. In 2008 is een aanvang gemaakt met de verplichtingenadministratie ten behoeve van de liquiditeitsplanning. Cocensus heeft hier als voordeel, dat alle belastinginkomsten bij de opdrachtgevende gemeenten terecht komen. De liquiditeitsplanning heeft derhalve betrekking op de relatieve kleine en beheersbare bedrijfsvoering van Cocensus.

Wat betreft de **financieringswijze** heeft Cocensus er voor gekozen om aan te sluiten bij de BNG. Enerzijds omdat Cocensus eenvoudig te klein is om zelfstandig de markt te benaderen en anderzijds omdat financiering via de BNG ook aan de opdrachtgevende gemeenten maximale zekerheid biedt.

Het **financieringsresultaat** bestaat uit het verschil tussen het totaal van de werkelijk betaalde rente over de financieringsmiddelen en het totaal van de renteontvangsten (inclusief doorberekende rente). Over 2017 is in totaal een bedrag betaald aan rente van € 54.129. De ontvangen rente is na de introductie van het Schatkistbankieren zeer beperkt van omvang. Over 2017 is er geen rente ontvangen. Per saldo komt het financieringsresultaat uit op € 54.129.

2.3 Verbonden partijen

De gemeenschappelijke regeling Cocensus is per 31 december 2017 primair verbonden aan de aan de GR deelnemende gemeenten: Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Wormerland, Oostzaan, Alkmaar, Heerhugowaard, Bergen, Langedijk en Den Helder.

2.4 Rechtmatigheid

Het beginsel van rechtmatigheid binnen zowel de primaire als secundaire processen van Cocensus maakt integraal onderdeel uit van de accountantscontrole. Daarnaast zijn er binnen de organisatie een aantal maatregelen genomen om tussentijds ten behoeve van de eigen organisatie en ten behoeve van de genoemde accountantscontrole de rechtmatigheid te beoordelen.

Een van de belangrijkste instrumenten daarbij is de interne controle, waarbij de onafhankelijke kwaliteitsfunctionaris op basis van steekproeven periodiek (maandelijks of driemaandelijks) de rechtmatigheid controleert. Dit geschiedt bijvoorbeeld voor de volledige crediteurenadministratie en met ingang van 2017 ook voor de salarisadministratie, maar ook voor een aantal primaire processen zoals de verleende kwijtschelding en de bezwaarafhandeling.

In het kader van het M&O beleid (misbruik- en onrechtmatig gebruik) zijn er zaken geregeld via het personeelsbeleid (zoals bijvoorbeeld de integriteitsverklaring, de inventarisatie en de al of niet verleende toestemming van nevenwerkzaamheden e.d.). Daarnaast worden volledig geanonimiseerd

ook de belastingaanslagen, inclusief de eventuele bezwaarafhandelingen onderzocht van de eigen medewerkers die wonen binnen het beheersgebied van Cocensus.

3. Jaarrekening

3.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

	Primaire Begroting 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2017	Rekening 2016	Afwijking begroting t.o.v. rekening 2017
Totaal Lasten	12.785.600	12.687.050	12.686.764	13.147.427	286
Totaal baten	12.785.600	12.665.900	12.672.161	13.046.815	6.261
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten		-21.150	-14.603	-100.612	6.547
Onttrekking aan reserves				150.000	
Gerealiseerde resultaat		-21.150	-14.603	49.388	6.547

LASTEN	Primaire Begroting 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2017	Rekening 2016	Afwijking begroting t.o.v. rekening 2017
1. Personeel					
- Salarissen	8.028.900	7.770.000	7.768.590	7.903.506	1.410
- Flexibele formatie	250.000	500.000	507.485	383.517	-7.485
- Woon-/werkverkeer	89.600	83.000	79.859	81.649	3.141
- Opleidingen	160.600	130.000	126.067	102.494	3.933
- Overig	112.400	140.000	136.396	99.180	3.604
- Kosten IKB	-	-	-	280.190	
Totaal Personeel	8.641.500	8.623.000	8.618.397	8.850.536	4.603
2. Huisvesting					
- Kantoor	475.600	412.000	411.978	477.832	22
- Energie en water	136.600	70.000	70.853	123.521	-853
- Kapitaallasten	187.900	225.000	218.495	167.507	-139
- Diensten	161.900	150.000	152.871	149.281	-2.871
Totaal Huisvesting	962.000	857.000	854.197	918.142	-3.841
3. Automatisering					
- Servers	260.600	385.900	383.033	344.562	2.867
- Netwerk/infrastructuur	242.400	176.600	174.506	191.022	2.094
- Pc's en randapparatuur	60.300	49.600	51.696	60.839	-2.096
- Belastingapplicaties	1.113.100	1.326.900	1.323.192	1.360.725	3.708
- Kantoorapplicaties	240.700	288.000	292.640	296.297	-4.640
- Telefonie	107.500	77.800	79.587	110.535	-1.787
- Dienstverlening ICT	151.800	-	-	-	
Totaal Automatisering	2.176.400	2.304.800	2.304.654	2.363.980	146
4. Overige uitgaven					
- Diverse posten	1.120.700	1.017.050	1.025.160	1.145.433	-8.110
- Werkelijke betaalde rente BNG	48.900	54.200	54.129	68.820	71
- Rekening courant rente	-	-	-	179	-
- Gecalculeerde rente	-163.900	-169.000	-169.772	-199.663	772
Totaal Overige uitgaven	1.005.700	902.250	909.516	1.014.770	-7.266
Totaal Lasten	12.785.600	12.687.050	12.686.764	13.147.427	-6.357

BATEN	Primaire Begroting 2017	2^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2017	Rekening 2016	Afwijking begroting t.o.v. rekening 2017
1. Bijdragen deelnemers GR					
- Haarlem	2.768.200	2.768.200	2.768.200	2.779.100	-
- Haarlemmermeer	3.475.300	3.485.300	3.485.300	3.489.000	-
- Hillegom	325.000	325.000	325.000	326.300	-
- Beverwijk	730.800	730.800	730.800	733.700	-
- Oostzaan	196.600	197.600	197.600	197.400	-
- Wormerland	316.300	318.300	318.300	317.600	-
- Alkmaar	1.579.000	1.598.000	1.598.000	1.585.200	-
- Heerhugowaard	809.100	809.100	809.100	812.600	-
- Bergen	711.200	724.500	724.500	714.000	-
- Langedijk	436.500	436.500	436.500	438.300	-
- Den Helder	849.600	849.600	849.600	852.900	-
Totaal bijdragen deelnemers GR	12.197.600	12.242.900	12.242.900	12.246.100	-
2. Overige baten					
- Uitbreiding dienstverlening opdrachtgevers	150.000	150.000	139.817	106.640	-10.183
- Uitbreiding dienstverlening derden	165.000	-	6.444	141.075	6.444
- Meeropbrengst Dwanginvordering	273.000	273.000	273.000	273.000	-
- Ontvangen rente BNG	-	-	-	-	-
- Gemeentelijke bijdrage IKB	-	-	-	280.000	-
- Overige inkomsten	-	-	10.000	-	10.000
Totaal overige baten	588.000	423.000	429.261	800.715	6.261
Totaal baten	12.785.600	12.665.900	12.672.161	13.046.815	6.261
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten			-14.603	-100.612	
Onttrekking aan reserves				150.000	
Gerealiseerde resultaat		-21.150	-14.603	49.388	6.547

3.2 Begrotingsrechtmatigheid

Naar aanleiding van Bestuursrapportages heeft het bestuur in 2017 twee wijzigingen van de begroting vastgesteld. De tweede en laatste wijziging is in december 2017 als slotwijziging van de uitvoering van de begroting 2017 vastgesteld.

De verschillen tussen realisatie en laatste wijziging van de begroting zijn gering van aard en per saldo iets voordelig. Hiermee is voldaan aan het criterium van rechtmatigheid van de begroting.

3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Rekening 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017
De bijdrage van de deelnemende gemeenten	12.242.900	12.242.900
Saldo van de financieringsfunctie	54.129	54.200

- De bijdrage van de deelnemende gemeenten is per gemeente gespecificeerd;
- Saldo van de financieringsfunctie: het saldo van de rentelasten en rentebaten is een last van € 54.129

3.4 Wet normering topinkomens

	2017		2016
Naam	G.G.J. Schipper		G.G.J. Schipper
Functie	Directeur		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12		01-01 – 31-12
Deeltijdfactor in fte	1		1
Gewezen topfunctionaris?	Nee		Nee
(Fictieve)dienstbetrekking	Dienstbetrekking		Dienstbetrekking
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 120.352		€ 106.541
Beloning betaalbaar op termijn	€ 16.682		€ 14.373
Leaseauto bijtelling	€ 3.558		€ 3.058
Bezoldiging	€ 140.592		€ 123.999
Individueel toepasselijk maximum	€ 181.000		€ 179.000

In het kader van de Wet Normering topinkomens (WNT) is bovenstaand format vastgesteld, teneinde te voldoen aan de publicatieplicht met betrekking tot de bezoldiging van topfunctionarissen. In bovenstaand overzicht wordt in de kolom beloning het brutoloon van de directeur van Cocensus vermeld, inclusief het werkgeversaandeel met betrekking tot de pensioenopbouw.

De maximale bezoldigingsnorm 2017 is gebaseerd op het ministersalaris 2017 (€ 181.000), waarbij bij de bezoldiging ook rekening gehouden dient te worden met eventuele belaste onkostenvergoedingen en de pensioenbijdrage van de werkgever.

Het algemeen en dagelijks bestuur bestaan uit de verantwoordelijke wethouders van de deelnemende gemeenten. Zij voeren toezichthoudende werkzaamheden uit op basis van hun functie bij de gemeenten. De bestuurders ontvangen geen bezoldiging of onkostenvergoeding voor de werkzaamheden ten behoeve van de GR Cocensus.

Bestuur

Over het jaar 2017 bestaat het bestuur uit de volgende onbezoldigde leden:	Over het jaar 2016 bestaat het bestuur uit de volgende onbezoldigde leden:
De heer J. van Spijk (gemeente Haarlem), <i>voorzitter DB en AB</i>	De heer J. van Spijk (gemeente Haarlem), <i>voorzitter DB en AB</i>
De heer D. Reneman (gemeente Haarlemmermeer), <i>plv. voorzitter DB en AB</i>	De heer D. Reneman (gemeente Haarlemmermeer), <i>plv. voorzitter DB en AB</i>
De heer A. de Jong (gemeente Hillegom), <i>lid AB</i>	De heer A. de Jong (gemeente Hillegom), <i>lid AB</i>
Mevrouw J. Dorenbos (gemeente Beverwijk), <i>lid DB en AB</i>	Mevrouw J. Dorenbos (gemeente Beverwijk), <i>lid DB en AB</i>
De heer S.G.R. Julius (gemeente Oostzaan), <i>lid AB</i>	De heer S.G.R. Julius (gemeente Oostzaan), <i>lid AB (vanaf 29 augustus)</i>
De heer J. Schalkwijk (gemeente Wormerland), <i>lid AB</i>	De heer M. Olij (gemeente Oostzaan), <i>lid AB (tot 29 augustus)</i>
De heer P. Dijkman (gemeente Alkmaar), <i>lid AB en DB</i>	De heer J. Schalkwijk (gemeente Wormerland), <i>lid AB</i>
De heer L. Dickhoff (gemeente Heerhugowaard), <i>lid AB</i>	De heer P. Dijkman (gemeente Alkmaar), <i>lid AB en DB</i>
De heer H. Snabilie (gemeente Bergen), <i>lid AB</i>	De heer L. Dickhoff (gemeente Heerhugowaard), <i>lid AB</i>
De heer J. Nieuwenhuizen (gemeente Langedijk), <i>lid AB en DB</i>	De heer H. Snabilie (gemeente Bergen), <i>lid AB (vanaf 12 mei)</i>
De heer B. Haitsma (gemeente Den Helder), <i>lid AB (tot oktober)</i>	De heer R. Zeeman (gemeente Bergen), <i>lid AB (tot 12 mei)</i>
De heer B. Wagner (gemeente Den Helder), <i>lid AB (vanaf oktober)</i>	De heer J. Nieuwenhuizen (gemeente Langedijk), <i>lid AB en DB</i>
	De heer B. Haitsma (gemeente Den Helder), <i>lid AB</i>

De WNT kijkt of ook er binnen een organisatie sprake is van tijdelijke inhuur van interim-topfunctionarissen: *Voor elke interim functionaris bij wie het niet direct duidelijk is of de norm al dan niet overschreden wordt, en of de gegevens gepubliceerd dienen te worden, dient te worden gekeken naar de totale vergoeding in combinatie met de duur en omvang van de werkzaamheden, welke vervolgens herrekend wordt naar jaarbasis.*

In 2017 is er bij de Cocensus geen sprake geweest van inhuur van topfunctionarissen.

3.5 Balans

Activa	balans per 31.12.2016	balans per 31.12.2017
Vaste activa		
A2 Materiële vaste activa		
- Investerings met economisch nut	4.239.404	3.556.343
Totaal vaste activa	4.239.404	3.556.343
Vlottende activa		
A5 Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen;	887.172	555.981
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	1.495.850	1.393.455
- Overige vorderingen	8.034	8.034
A6 Liquide middelen		
- Kassaldi	259	225
- Banksaldi	251.347	29.139
A7 Overlopende activa		
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	288.988	244.355
totaal vlottende activa	2.931.650	2.231.189
totaal-generaal	7.171.054	5.787.532

Passiva	balans per 31.12.2016	balans per 31.12.2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
P1 - Algemene reserve	165.168	214.555
P2 - Gerealiseerd resultaat	49.388	-14.603
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
P4 Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.970.000	3.090.000
Totaal vaste passiva	4.184.555	3.289.952
Vlottende passiva		
P5 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
- Overige schulden	366.984	384.713
P6 Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betalingen komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.209.587	953.041
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.409.928	1.159.826
Totaal vlottende passiva	2.986.499	2.497.580
totaal-generaal	7.171.054	5.787.532

3.6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.6.1. Inleiding

De jaarrekening 2017 is opgemaakt met (zover van toepassing op een gemeenschappelijke regeling) inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten.

3.6.2 Financiële positie

Op grond van de wet op de gemeenschappelijke regeling en de gemeenschappelijke regeling dragen de deelnemende gemeenten bij in eventuele tekorten/ verliezen.

3.6.3 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt als gevolg van de nu geldende BBV geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van het bedrijfsplan te weten vier jaar. Er is een afwijking op de regel mogelijk: indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

3.6.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen investeringen met een economisch nut. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In dit boekjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Opgenomen waarderingen en afschrijvingen op materiële vaste activa vinden plaats op basis van de vastgestelde Financiële Verordening Cocensus artikel 7 Waardering & afschrijving vaste activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

• Huisvesting	10 jaar
• Centrale serverruimte	10 jaar
• Servers	5 jaar
• Netwerkbekabeling	10 jaar
• Netwerkkapitaal	5 jaar
• PC-apparatuur	5 jaar
• Randapparatuur	5 jaar
• (PC-)software	5 jaar
• Telefooncentrale	5 jaar
• Belastingapplicaties	10 jaar
• Overige bedrijfsmiddelen	5 jaar
• Licenties (afhankelijk van looptijd)	2-3 jaar

3.6.5 Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

3.6.6 Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Cocensus handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico te beperken.

3.6.7 Schattingswijziging

In 2017 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden. Het betreft een aanpassing van de afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa. De schattingswijziging heeft betrekking op nagelvaste kantoorinrichting van het kantoor Hoofddorp van 10 naar 5 jaar tot einde looptijd van het huurcontract. De schattingswijziging heeft extra afschrijvingslasten (€19.716 per jaar) ten gevolgen gehad. Deze schattingswijziging wordt prospectief verwerkt.

3.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Lasten

286 nadeel

Personeel	Rekening 2017	^{2e} Herziening Begroting 2017	Rekening 2016
Salarissen	7.768.590	7.770.000	7.903.506
Flexibele formatie	507.485	500.000	383.517
Woon-/werkverkeer	79.859	83.000	81.649
Opleidingen	126.067	130.000	102.494
Overig	136.396	140.000	99.180
Kosten IKB	-		280.190
Totaal Personeel	8.618.397	8.623.000	8.850.536
Verschil ten opzichte van begroot		4.603	Voordeel
Verschil ten opzichte van 2016		227.536	Voordeel

Toelichting:

Het voordeel van bijna 5.000 euro op het onderdeel Personeel betreft het saldo van iets hogere uitgaven voor inhuur tegenover lagere uitgaven voor opleidingen en overige personeelsuitgaven.

Huisvesting	Rekening 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2016
Kantoor	411.978	412.000	477.832
Energie en water	70.853	70.000	123.521
Kapitaallasten	218.495	225.000	167.507
Diensten	152.871	150.000	149.281
Totaal Huisvesting	854.197	857.000	918.142
Verschil ten opzichte van begroot		2.803	Voordeel
Verschil ten opzichte van 2016		63.945	Voordeel

Toelichting:

De uitgaven op het onderdeel Huisvesting komen nagenoeg overeen met de begroting 2017 na laatste wijziging.

ICT	Rekening 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2016
Servers	383.033	385.900	344.562
Netwerk/infrastructuur	174.506	176.600	191.022
Pc's en randapparatuur	51.696	49.600	60.839
Belastingapplicaties	1.323.192	1.326.900	1.360.725
Kantoorapplicaties	292.640	288.000	296.297
Telefonie	79.587	77.800	110.535
Dienstverlening ICT	-	-	-
Totaal ICT	2.304.654	2.304.800	2.363.980
Verschil ten opzichte van begroot		146	Voordeel
Verschil ten opzichte van 2016		59.180	Voordeel

Toelichting:

De uitgaven op het onderdeel ICT komen nagenoeg overeen met de begroting 2017 na laatste wijziging.

De ICT-lasten per onderdeel waren voor 2017 als volgt geraamd:

Omschrijving	Kapitaallasten	Overige kosten	Totaal
Servers	215.900	170.000	358.900
Netwerk/infrastructuur	46.600	130.000	176.600
Pc's en randapparatuur	44.600	5.000	49.600
Belastingapplicaties	560.300	766.600	1.326.900
Kantoorapplicaties	238.000	50.000	288.000
Telefonie	27.800	50.000	77.800
Totaal	1.133.200	1.171.600	2.304.800

De realisatie van de ICT-lasten in 2017 is als volgt :

Omschrijving	Kapitaallasten	Overige kosten	Totaal
Servers	215.935	167.097	383.032
Netwerk/infrastructuur	46.649	127.858	174.507
Pc's en randapparatuur	44.600	7.096	51.696
Belastingapplicaties	560.260	762.932	1.323.192
Kantoorapplicaties	237.953	54.687	292.640
Telefonie	27.825	51.762	79.587
Totaal	1.133.222	1.171.432	2.304.654

Overige uitgaven	Rekening 2017	2 ^e Herziening Begroting 2017	Rekening 2016
Diverse posten	1.025.160	1.017.050	1.145.433
Werkelijke betaalde rente BNG	54.129	54.200	68.820
Rekening courant rente	-	-	179
Gecalculeerde rente	-169.772	-169.000	-199.663
Totaal Overige uitgaven	909.516	902.250	1.014.770
Verschil ten opzichte van begroot		7.266	Nadeel
Verschil ten opzichte van 2016		112.520	Voordeel

Toelichting:

	2e Herziening Begroting 2017	Rekening 2016	Saldo
Representatie	2.000	866	1.134
Drukwerk/kopieer	385.000	386.861	-1.861
Kantoormat.	6.000	6.955	-955
Abonnementen	78.700	75.343	3.357
Advieskosten	119.500	133.125	-13.625
Verzekeringen	25.000	24.758	242
Autokosten	120.000	119.611	389
Reis en verbl. kosten	11.450	12.546	-1.096
Arbo	17.400	22.730	-5.330
OR	10.000	9.529	471
Uitbestede werksz.	22.000	21.718	282
BHV	6.000	6.453	-453
Accountant	75.000	67.725	7.275
Salarisadministratie	25.000	25.024	-24
Portokosten	100.000	100.310	-310
Overige uitgaven	14.000	11.606	2.394
	1.017.050	1.025.160	-8.110

Baten**6.261 voordeel****Toelichting:**

De baten betreffen de inkomsten uit de reguliere gemeentelijke bijdragen en inkomsten uit opdrachten of meerwerk voor de deelnemende gemeenten. Laatstgenoemde posten vormen min of meer het sluitstuk van de begroting van Cocensus. In meerjarenperspectief worden deze inkomsten geleidelijk afgebouwd, immers hoe langer de periode dat Cocensus haar diensten verleend aan een deelnemende gemeenten, hoe meer de uitvoerende belastingwerkzaamheden worden verdisconteerd in de reguliere bijdragen. In de slotwijziging is de post uitbreiding dienstverlening derden, oorspronkelijk geraamd op € 165.000, reeds volledig afgeraamd.

3.8 Toelichting op de balans

3.8.1 Materiële vaste activa

Activa	Boekwaarde 1.1.2017	Investering 2017	Afschrijving 2017	Desinvestering 2017	Boekwaarde 31.12.2017
Investeringen met een economisch nut					
- Gebouwen	789.269	21.429	186.924		623.774
- Machines, apparaten en installaties	3.450.135	477.452	995.105		2.932.569
Totaal MVA	4.239.404	498.881	1.182.029		3.556.256

Toelichting:

De investeringen in 2017 betreffen de volgende onderdelen:

Voor wat betreft het onderdeel Woonruimten is er in het begin van 2017 nog geïnvesteerd in kantinefaciliteiten en een stukje kantoorinrichting. Het onderdeel Machines, apparaten en installaties betreffen ICT-investeringen in firewall, inclusief server disks (188.000 euro), de lokale lastenmeter ten behoeve van de deelnemende gemeenten (59.000 euro), de salarisapplicatie in verband met de invoering van het IKB (23.000 euro) en beveiliging van de ICT-infrastructuur (165.000 euro).

3.8.2 Vlottende activa

Vlottende activa betreffen uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
Vorderingen op openbare lichamen	887.172	555.981
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.495.850	1.393.455
Overige vorderingen	8.034	8.034
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.391.056	1.957.470

De vorderingen op openbare lichamen betreffen met name de vorderingen op de deelnemende gemeenten die betrekking hebben op de overige baten. Met de al eerder gememoreerde afname van opdrachten of meerwerk voor de deelnemende gemeenten is ook het bedrag van de vorderingen in 2017 afgenomen.

Met betrekking tot de uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bedraagt het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist worden gehouden voor 2017 € 250.000. Het verloop en de specificatie per kwartaal in 2017 luidt als volgt:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	133.000	83.000	108.000	96.000
Drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Ruimte onder drempelbedrag	117.000	167.000	142.000	154.000
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen

	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
Kassaldi	259	225
Banksaldi	251.347	29.139
Liquide middelen	251.606	29.364

De post banksaldi wordt als volgt onderverdeeld:

	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
Rekening-courant BNG	250.747	28.536
Rekening-courant Rabobank	600	603
Liquide middelen	251.347	29.139

Overlopende activa

	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	288.988	244.355
Overlopende activa	288.988	244.355

Passiva

3.8.3 Eigen Vermogen

	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
Algemene reserve	165.168	214.556
Gerealiseerde resultaat	49.388	-14.603
Eigen vermogen	214.556	199.953

	Boekwaarde 31.12.2016	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat 2016	Boekwaarde 31.12.2017
Algemene reserve	165.168			49.388	214.556

De ontwikkeling van het Eigen Vermogen betreft in 2017 niets anders dan het voorstel om het negatieve resultaat 2017 ten laste van de bedrijfsreserve te brengen.

3.8.4 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

	Saldo 31.12.2016	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31.12.2017
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.970.000	-	880.000	3.090.000

In 2016 is een nieuwe geldlening aangetrokken voor een bedrag van € 1.500.000. In 2017 is er geen sprake geweest van het aantrekken van geldleningen.

De rentelast van de BNG-lening voor 2017 bedraagt €68.820.

Vlottende passiva

3.8.6 Netto vlottende schulden en overlopende passiva

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
- Overige schulden	366.984	384.713
Totaal vlottende passiva	366.984	359.439

De Overige schulden betreffen de crediteurenpositie per 31 december 2017. Het betreft facturen die in december zijn ontvangen, maar waarvan de betalingstermijn nog niet is verlopen. Bijvoorbeeld de eindafrekening van de huisvestingsbijdragen, kosten automatisering etc.

De verschillen op het onderdeel overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2016	2017
Crediteuren	260.917	324.580
Nog te betalen	105.927	59.858
Borg pasjes	140	275
Totaal	366.984	384.713

Overlopende passiva	stand per 31.12.2016	stand per 31.12.2017
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betalingen komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.209.587	953.041
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.409.928	1.159.826
Totaal overlopende passiva	2.619.515	2.112.867

Bij de verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen betreffen de verplichtingen met name de afdracht loonbelasting en BTW. De overige vooruit ontvangen bedragen betreffen vooruitbetaalde bijdragen van enkele deelnemende gemeenten voor het jaar 2018. Per 31-12-2016 was er onder de overige vooruit ontvangen bedragen een verplichting inzake IKB (€280.000).

3.8.7 Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Voor de bedrijfsvoering heeft Cocensus een aantal contracten afgesloten waarvan de contractuele looptijd en derhalve de verplichting nog een aantal jaren op de exploitatie drukt.

Het betreft de volgende contracten:

- Lease bedrijfsauto's (KIA) einde contract 07-11-2021
- Lease bedrijfsauto's (Toyota)
 - Drie Toyota Auris einde contract 02-10-2018
 - Eén Toyota Auris einde contract 05-10-2018
 - Vijf Toyota Auris einde contract 17-11-2018
- Huur bedrijfspand Hoofddorp einde contract 31-12-2021
- Huur bedrijfspand Alkmaar einde contract 31-12-2023
- Huur koffieautomaten einde contract 01-04-2021
- Lease printers einde contract 31-03-2019

In onderstaande tabel worden de financiële gevolgen gepresenteerd:

	Jaarlast	Verplichting per 31-12-2017
Bedrijfsauto's	88.076	209.492
Bedrijfspand Hoofddorp	286.307	1.310.237
Bedrijfspand Alkmaar	158.840	1.030.970
Koffieautomaten	8.184	26.984
Printers	26.600	33.250
Totaal		2.610.933

4. Controleverklaring

Bijlage1: Staat van Activa 2017

2017

Omschrijving	Aanschaf-waarde 01-01-2017 alle investeringen	Lopende Activa 01-01-2017	Vermeer- dering 2017	Aanschaf- waarde 31-12-2017	Afschr. Mnd.	Afschr. t/m 2016	Boekwaarde 31-12-2016	Afschr. 2017 (op basis vrijval)	Boekwaarde 31-12-2017	Kapitaal- rente 2017 4%	Kapitaal- lasten 2017	Econ. of maatschapp. nut 2017 EN of MN
Kantoormeubilair	1.672.078	1.672.078	21.429	1.693.507	120/60	882.812	789.267	186.922	623.774	31.571	218.493	EN
Totaal	1.672.078	1.672.078	21.429	1.693.507		882.812	789.267	186.922	623.774	31.571	218.493	
Servers												
Centrale computerruimte	600.138	600.138	0	600.138	120	314.185	285.953	60.014	225.939	11.438	71.452	EN
Software centrale servers	555.807	239.289	0	555.807	60	448.211	107.596	47.858	59.738	4.304	52.162	EN
Software licenties	211.408	7.325	20.384	231.792	36	204.083	7.325	2.442	25.267	293	2.735	
Kantoorautomatisering servers	596.662	419.283	58.800	655.462	60	453.405	143.257	83.857	118.200	5.730	89.587	EN
Totaal	1.964.015	1.266.036	79.184	2.043.199		1.419.884	544.131	194.170	429.145	21.765	215.935	EN
Netwerk/Infrastructuur												
Netwerk	291.702	291.702	0	291.702	120	117.907	173.795	29.170	144.625	6.952	36.122	EN
Beveiligd platform												
Netwerkapparatuur	147.485	48.734	48.316	195.801	60	127.991	19.494	9.747	58.062	780	10.527	EN
Totaal	439.187	340.437	48.316	487.503		245.899	193.289	38.917	202.687	7.732	46.649	
PC's en Randapparatuur												
PC apparatuur	510.016	180.840	30.555	540.571	60	395.034	114.982	36.168	109.369	4.599	40.767	EN
Randapparatuur	24.754	17.682	131.958	156.712	60	17.354	7.400	3.536	135.822	296	3.832	EN
Totaal	534.770	198.522	162.513	697.284		412.388	122.382	39.704	245.191	4.895	44.600	
Belastingapplicaties												
Gouw belastingen Haarlem	880.376	880.376	0	880.376	120	788.257	92.119	88.038	4.081	3.685	91.722	EN
Belastingapplicatie Haarmeer	920.153	920.153	0	920.153	120	807.564	112.589	92.015	20.573	4.504	96.519	EN
Belastingapplicatie geconverteerd	2.751.993	2.751.993	0	2.751.993	120	1.009.686	1.742.223	275.194	1.467.030	69.689	344.883	EN
Waarderingsapplicatie	409.244	118.385	0	409.244	60	325.567	83.677	23.680	59.997	3.347	27.027	EN
Totaal	4.961.766	4.670.906	0	4.961.766		2.931.074	2.030.608	478.927	1.551.681	81.224	560.151	
Kantoorapplicaties												
Software overige applicaties	166.361	74.332	22.604	188.965	60	130.707	35.654	14.866	43.392	1.426	16.293	EN
PC software	203.819	53.338	0	203.819	60	192.899	10.920	10.668	252	437	11.104	EN
DMS	437.464	193.388	0	437.464	60	394.937	42.527	38.678	3.849	1.701	40.379	EN
Projecturen	798.089	766.992	164.835	962.924	60	379.009	419.080	153.414	430.501	16.763	170.178	EN
Totaal	1.605.733	1.088.050	187.439	1.793.172		1.097.553	508.180	217.626	477.994	20.327	237.953	
Telefonie												
Telefooncentrale	392.133	128.869	0	392.133	60	340.585	51.548	25.763	25.785	2.062	27.825	EN
Totaal	392.133	128.869	0	392.133		340.585	51.548	25.763	25.785	2.062	27.825	
Totale activa	11.569.683	9.364.899	498.881	12.068.564		7.330.195	4.239.404	1.182.029	3.556.256	169.576	1.351.605	

Bijlage 2 Geldleningen

Indien Cocensus voor haar financiële huishouding geld aantrekt voor langere tijd wordt dit via een separaat voorstel voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur van Cocensus. Na toestemming van het Dagelijks Bestuur wordt conform het treasury statuut de Bank Nederlandsche Gemeenten (BNG) benaderd om een offerte uit te brengen. Voor de BNG is voor wat betreft de garantstelling voor de geldlening de Gemeenschappelijke Regeling van Cocensus uitgangspunt:

Artikel 18a Bijdragen van gemeenten

3. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Lening overzicht 2017

Verschuldig op	Rente	Aflossing	Te betalen	Restant schuld na aflossing
Leningnr. 40.105450				10Y
1-6-2017	9.536,00	80.000,00	89.536,00	240.000,00
1-6-2018	7.152,00	80.000,00	87.152,00	160.000,00
1-6-2019	4.768,00	80.000,00	84.768,00	80.000,00
1-6-2020	2.384,00	80.000,00	82.384,00	0,00
Leningnr. 40.108537				10Y
10-10-2017	40.075,00	250.000,00	290.075,00	1.500.000,00
10-10-2018	34.350,00	250.000,00	284.350,00	1.250.000,00
10-10-2019	28.625,00	250.000,00	278.625,00	1.000.000,00
10-10-2020	22.900,00	250.000,00	272.900,00	750.000,00
10-10-2021	17.175,00	250.000,00	267.175,00	500.000,00
10-10-2022	11.450,00	250.000,00	261.450,00	250.000,00
10-10-2023	5.725,00	250.000,00	255.725,00	0,00
Leningnr. 40.110675				10Y
28-9-2017	5.450,82	150.000,00	155.450,82	1.350.000,00
28-9-2018	4.725,00	150.000,00	154.725,00	1.200.000,00
28-9-2019	4.200,00	150.000,00	154.200,00	1.050.000,00
28-9-2020	3.675,00	150.000,00	153.675,00	900.000,00
28-9-2021	3.150,00	150.000,00	153.150,00	750.000,00
28-9-2022	2.625,00	150.000,00	152.625,00	600.000,00
28-9-2023	2.100,00	150.000,00	152.100,00	450.000,00
28-9-2024	1.575,00	150.000,00	151.575,00	300.000,00
28-9-2025	1.050,00	150.000,00	151.050,00	150.000,00
28-9-2026	525,00	150.000,00	150.525,00	0,00
				3.090.000,00